

**RESULTAT
AV 1966 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK
OCH BEVATTNINGSFÖRSÖK**

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 34

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1967**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Författare och titel
1—12		Aug. Håkansson, Gösta Berglund, Janne Eriksson. Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962.
13—15		Aug. Håkansson, Gösta Berglund, Janne Eriksson, Waldemar Johansson. Resultat av täckdikningsförsök och bevattningsförsök åren 1963—1965.
16	1940	Gunnar Hallgren. Dalgångarna Fyrisån-Östersjön; några hydrotekniska studier.
17	1942	Gunnar Hallgren. Om sambandet mellan grundvattenståndet och vattennivån i en recipient.
18	1943	Gunnar Hallgren. Om sambandet mellan nederbörd och skördeavkastning.
19	1925	Sigvard Andersson. Kompendium i agronomisk hydroteknik. Elementär hydromekanik.
20	1952	Sigvard Andersson. Kompendium i agronomisk hydroteknik. Tabeller och kommentarer.
21	1960	Sigvard Andersson. Kapillaritet.
22	1961	Sigvard Andersson. Markens temperatur och värmehushållning.
23	1962	Waldemar Johansson. Bevattningsförsök i potatis, korn och foderbetor vid Tönnersa försöksgård 1959—1961.
24	1962	Waldemar Johansson. Metodik och erfarenheter vid användning av hållkort för undersökning av torrlägningsförhållanden och ytsänkning vid Nedre Olandsån.
25	1962	Waldemar Johansson. Utredning för förslag till bevattningsanläggning vid Sör Salbo, Salbohed, Västmanlands län.
26	1963	Sigvard Andersson. Skrivningar i agronomisk hydroteknik.
27	1964	Gösta Berglund och Stig Sjöberg. Undersökning av plaströrstäckdikningar.
28	1964	Aug. Håkansson. Anvisning rörande täckdikning med plaströr av styv PVC.
29	1966	Gösta Berglund. Vattendragsförbundet: Förslag till överenskommelse och stadgar samt något om kostnadsfördelningar.
30	1966	Tryggve Fahlstedt. Kvismaredalsprojektet — en orientering samt Redogörelse för undersökning i syfte att klargöra avkastningens beroende av högvattenstånden i Kvismare kanal.
31	1966	Gunnar Hallgren. Vattenrätt.
32	1966	Nils Brink. Hydrologi.
33	1966	Yngve Jonsson. Ytplanering med planersladd.
34	1967	Aug. Håkansson, Gösta Berglund, Janne Eriksson, Waldemar Johansson. Resultat av 1966 års täckdikningsförsök och bevattningsförsök.

INLEDNING

Redogörelsen avser att till dem som medverka i täckdikningsförsöksverksamheten eller syssla med planläggning av täckdikning meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptar därför en redovisning av enskilda försök.

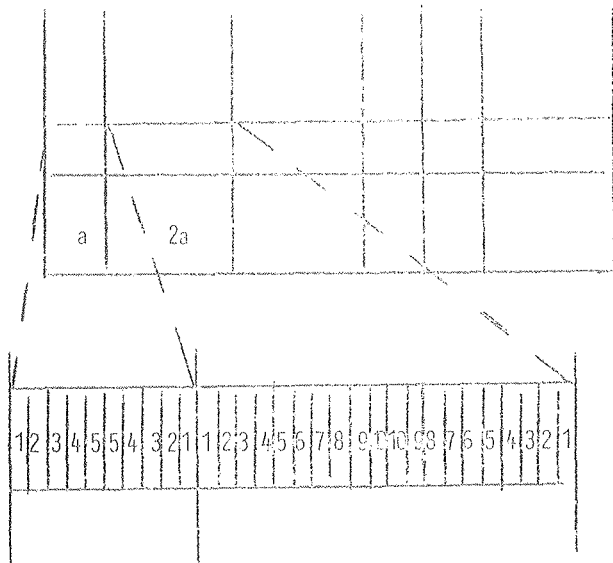
Under året har sammanlagt 81 försök skördats. Av dem har 67 st utgjorts av försök med olika dikesavstånd. 14 försök avser olika dikesdjup. I 1 försök har olika dikesavstånd kombinerats med olika såtider. Under året har 9 försöksplatser åråtdats och ytterligare 4 försök har av olika anledningar ej skördats.

Det stora flertalet av avståndsförsöken har skördats som s.k. bandförsök. Denna försöksmetodik innebär, att hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördas i parceller parallella med dikena på sätt som fig. 1 visar.

I den följande redogörelsen över resultaten av bandförsöken är parcell nummer 1 uttagen intill dike och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan dikena. Man kan alltså av de skördevärden som anges se, huruvida den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten påverkat avkastningen. Om man kan konstatera en skördedepression och denna uppgår till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet. Föreligger det ej någon skördenedsättning mellan dikena, är man berättigad att dra den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Under antagande av en viss årskostnad för dikningen kan man med ledning av skördevärdena närmare beräkna vilket dikesavstånd som ur avkastningssynpunkt är erforderligt. Resultaten av de beräkningar som sålunda utförts anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid de i försöket ingående olika dikesavstånden gör man ej i bandförsöken.

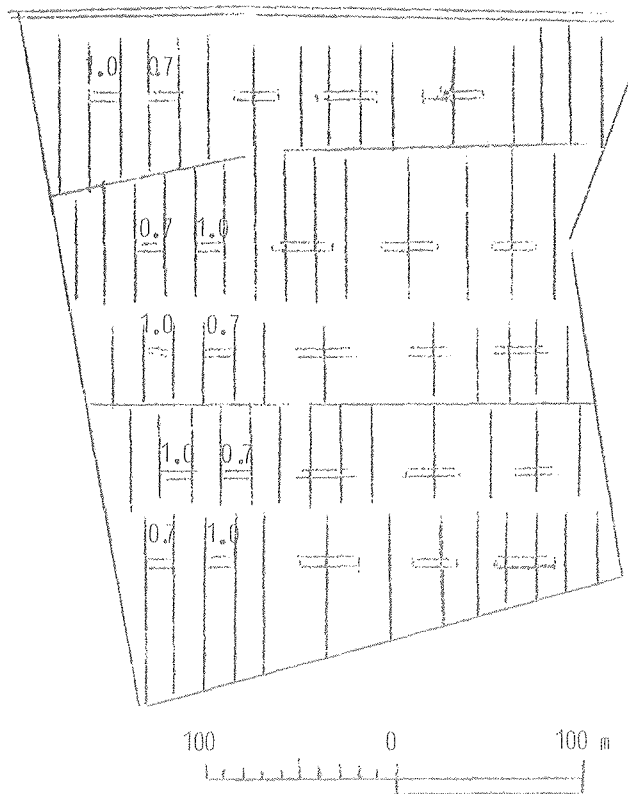
En del av de tidigast utlagda försöken skördas även enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena på sätt som fig. 2 visar. Skörden anger här ett medelvärde för hela dikesavståndet. Vid bedömning av försöksresultaten göres en direkt jämförelse mellan avkastningens storlek vid de olika dikningarna.

Efter skörderesultaten med kommentarer följer för varje försök en redogörelse för utförda observationer över uppträckningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa observationer är av stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av den erforderliga dräneringsintensiteten. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

Figur 1.

Försök upplagt för skörd enl. den nya försöksmetodiken, s.k. bandförsök. Parcellerna uttages parallellt med dikena, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Figur 2

Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Försöket skördas enligt den äldre försöksmetodik med parcellerna lagda tvärs över dikena.

NEDERBÖRDEN UNDER ÅRET

Nederbördens storlek och fördelning under året är av stor betydelse för de resultat som erhålles i dräneringsförsöken. Av den anledningen har för varje försök lämnats uppgifter om månadsnederbördens storlek under vegetationsåret. Dessutom har medelnederbörden angivits, vilket möjliggör ett studium av det aktuella årets avvikelser. Uppgifterna är hämtade från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska instituts mätstationer. Beroende på stationstätheten och det lokala nederbördsklimatets variabilitet anger dessa siffror mer eller mindre väl de faktiska förhållandena på försöksplatserna.

Diagrammen på sidorna 3 och 4 är avsedda för en överblick i stort. De uppstår 12 platser i landet och anger den summerade avvikelser från medelnederbörden. Medelnederbörden representeras av den vågräta linjen. Den brutna kurvan anger summerade över- och underskott i det aktuella årets nederbörd. Man får med ledning av densamma en god uppfattning om avvikelser i nederbördens fördelning. Summeringen är uppdelad i två perioder. Den första omfattar tiden den 1/4 65 - 31/3 66 och den andra tiden den 1/4 - 31/12 66. Uppdelningen per den 1 april har gjorts därför att marken vid denna tidpunkt ofta är vattenfylld. Växtligheten har ännu ej kommit igång. Det är alltså ett lämpligt utgångsläge för att med hjälp av summerade över- resp. underskott i nederbörd bilda sig en uppfattning om markens vattenbalans.

Av diagrammen framgår att vegetationsperioden 1966 började med nederbördsunderskott inom stora delar av landet. Dessutom var våren kall och sen. Inte förrän i slutet av april skedde omslag till vårväder i Skåne. Vårsådden kunde dock sedan ske under gynnsamma förhållanden bortsett från att det i östra Svealand var mycket torrt.

Väderleken under försommaren kännetecknades av stora nederbördsunderskott i hela Mellansverige och långt upp i Norrland. Endast Tornedalen och Sydsverige fick normala nederbörds mängder. I de bygder som drabbades av torka i maj och juni kom skörden att påverkas mycket ofördelaktigt. Eftersommaren blev tämligen normal vad nederbörds mängderna beträffar.

Östergötland hade torrt i början av augusti medan det för övrigt var sval och regnigt i hela landet. I fortsättningen av månaden gynnades skörden av vackert väder. September karakteriserades i stort sett av solvarma dagar och kalla nätter. Den spannmål som inte skördades i augusti, bärgades under gynnsamma väderleksbetingelser under september.

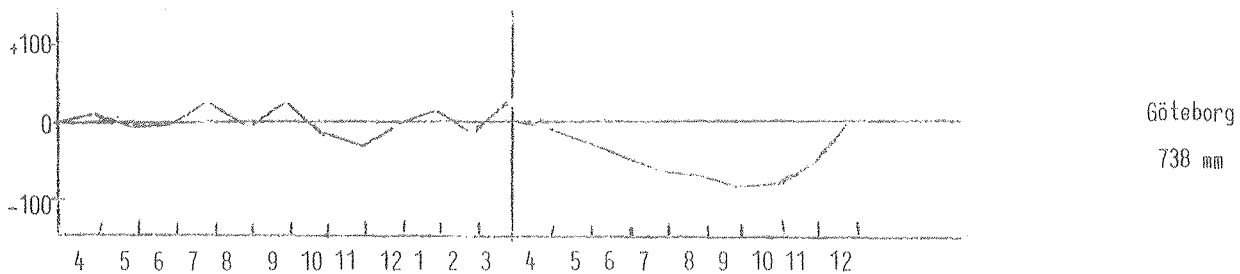
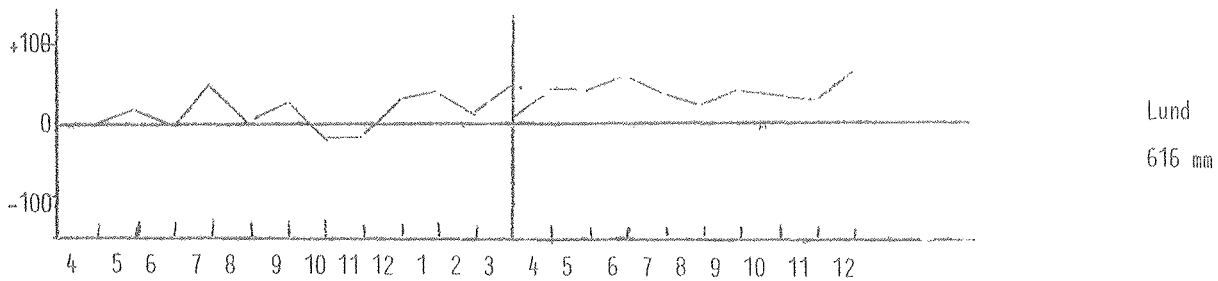
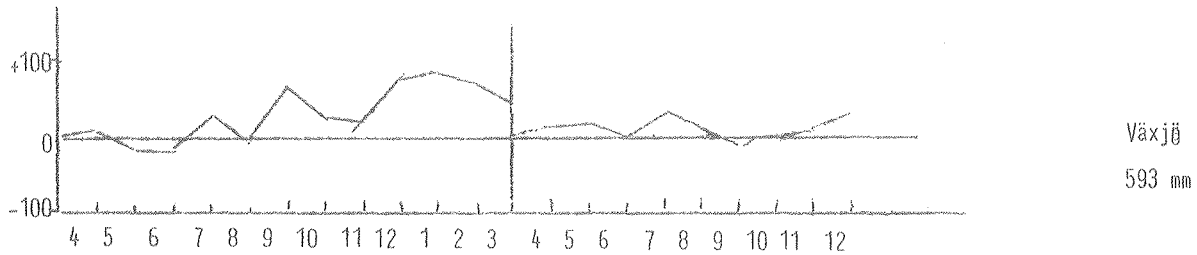
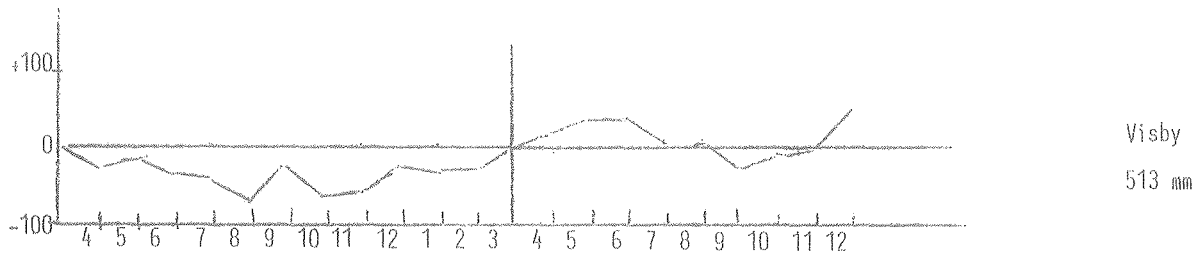
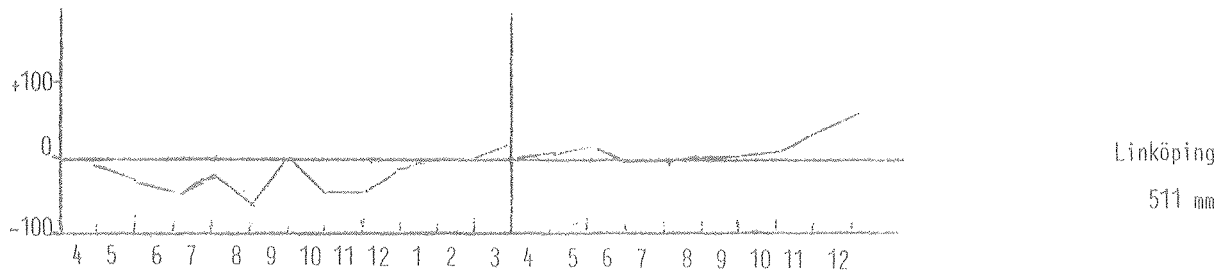
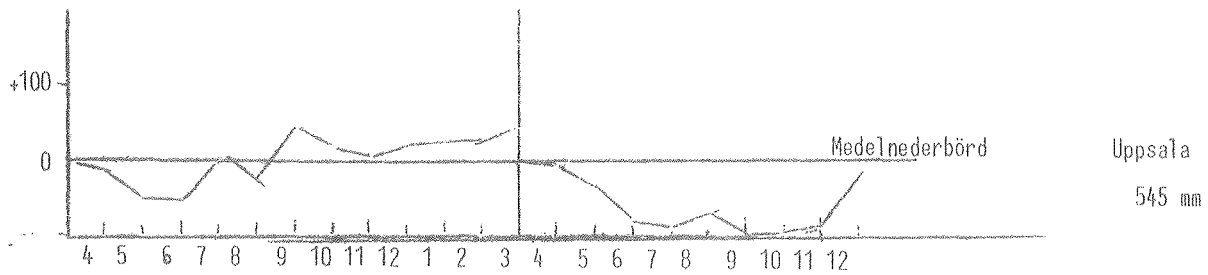
Hösten i övrigt blev molnig, regnig och varm i södra Sverige medan Norrland redan tidigt fick känning av vinterkylan. I slutet av oktober blev vädret torrare i Mellan- och Sydsverige vilket gynnade höstarbetena. På grund av den tidiga skörden kunde höstplöjningen genomföras under gynnsamma förhållanden och var som regel helt avslutad vid vinterns inträde.

Den intensiva torkan i Mellansverige och Södra Norrland medförde att skördarna där blev låga av såväl vall som spannmål. I övriga delar av landet blev år 1966 ur skördesynpunkt ett medelgott år.

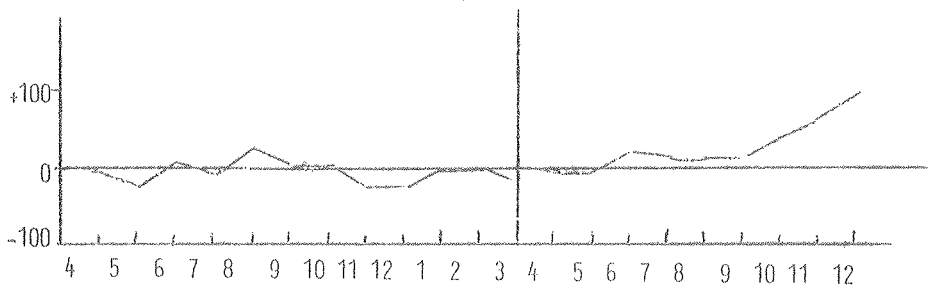
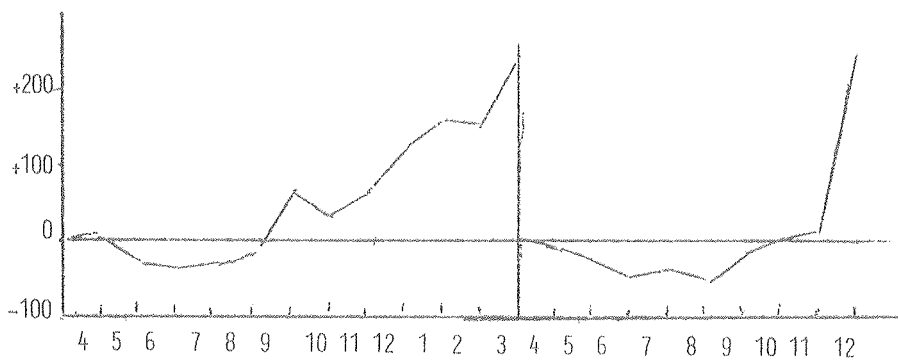
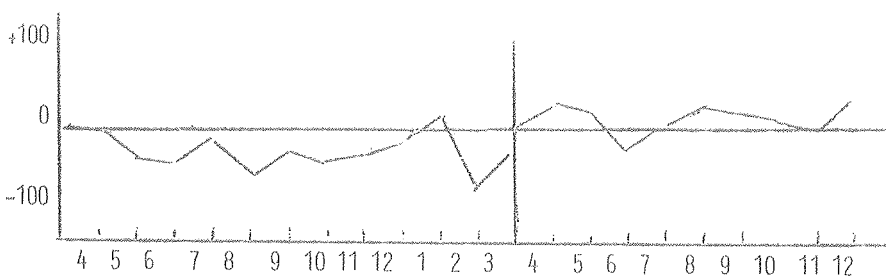
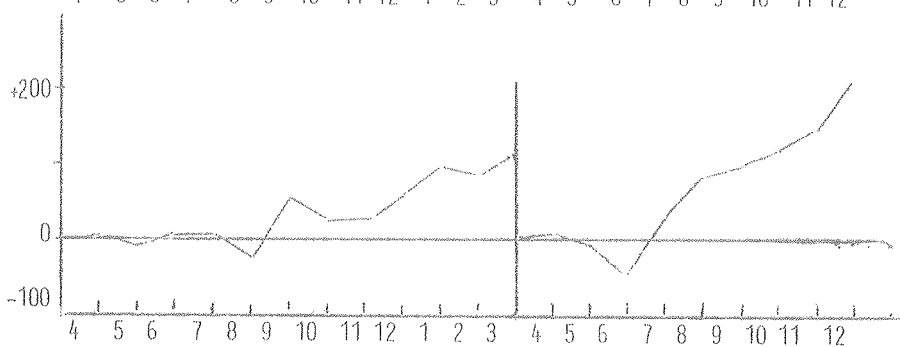
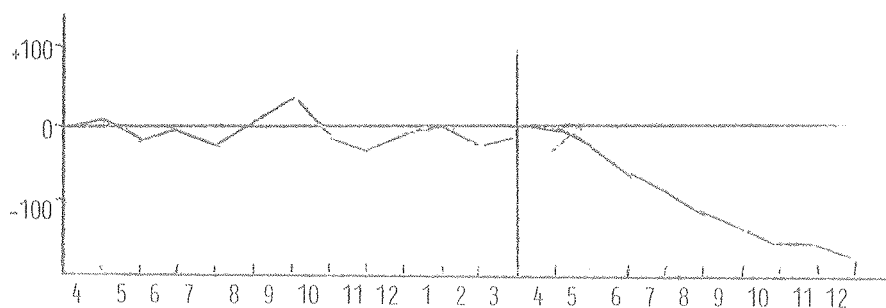
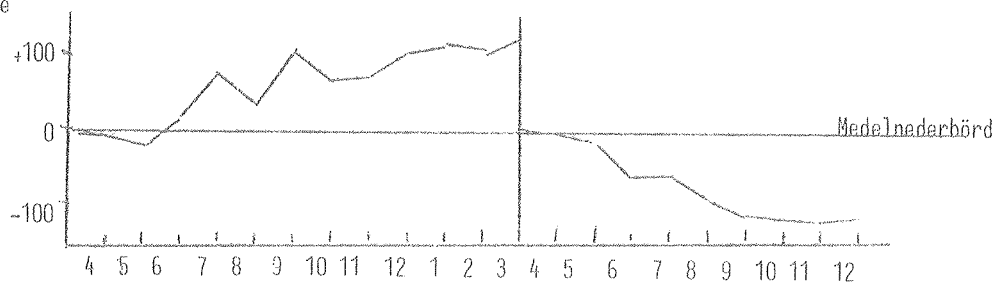
NEDERBÖRSDIAGRAM

Summerad
avvikelse
i mm

Diagrammen anger den summerade avvikelsen från medelnederbörden för tiden den 1/4 1965 - 31/3 1966
samt den 1/4 - 31/12 1966.

Summerad
avvikelse
i mm

Stockholms län
=====

Vasa säteri. År 1966

Försöksvärd: Godsägare K B Janzon, Vasa säteri, Skepptuna

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33.8	100	1	34.0	100
2	33.2 - 0.6	98	2	33.8 - 0.2	99
3	34.8 + 1.0	103	3	33.6 - 0.4	99
4	33.5 - 0.3	99	4	35.3 + 1.3	104
5	34.2 + 0.4	101	5	35.0 + 1.0	108
			6	35.1 + 1.1	103
			7	35.1 + 1.1	103
			8	35.3 + 1.3	104
			9	36.1 + 2.1	106
			10	36.0 + 2.0	106

$m_{diff} = 0.59 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1.11 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörden	22	17	17	24	31	41	57	73	43	48	35	33	441
Årets nederbörd	54	40	44	26	28	22	78	110	27	33	70	156	688

Lövstaholm. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. J E Jönsson, Lövstaholm, Gamla Uppsala

Matj.: Något mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikesavstånd 40 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	14.6	100	1	14.5	100	1	14.5	100
2	14.6 ± 0	100	2	14.7 ± 0.2	101	2	14.7 ± 0.2	101
3	14.6 ± 0	100	3	15.9 ± 1.4	110	3	15.9 ± 1.4	110
4	15.1 ± 0.5	103	4	16.5 ± 2.0	114	4	16.5 ± 2.0	114
5	15.7 ± 1.1	108	5	16.9 ± 2.4	117	5	16.9 ± 2.4	117
			6	17.5 ± 3.0	121	6	17.5 ± 3.0	121
			7	18.1 ± 3.6	125	7	18.1 ± 3.6	125
			8	18.3 ± 3.8	126	8	18.3 ± 3.8	126
			9	18.1 ± 3.6	125	9	18.1 ± 3.6	125
			10	18.7 ± 4.2	129	10	18.7 ± 4.2	129

$m_{diff} = 0.30$ dt/ha

$m_{diff} = 0.86$ dt/ha

Månaderna maj och juni var extremt nederbördsfattiga. Skörden blev låg, och försökets tillförlitlighet får bedömas som mindre god.

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Däremot föreligger det en viss skördeökning mellan dikena, särskilt vid det större dikesavståndet. En detaljstudie av primärresultaten från försöket visar, att denna skördeökning mellan dikena är att hänföra till det ena av de i försöket ingående två 40-metersavstånden.

Sammanfattningsvis kan sägas, att man ej erhållit någon klar uppfattning om dikesavståndets inverkan på avkastningen i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	23	24	30	39	52	67	74	50	48	38	41	516
Årets nederbörd	78	43	27	26	10	6	52	92	22	41	61	94	552

Skrällinge. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Olof Lindvall, Skrällinge, Örsundsbro

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försöket består av fyra parallella på 20 meters avstånd från varandra belägna täckdiken, vilka inlagts på ett för övrigt odikat fält. Vinkelrätt över dessa diken har lagts ett skördeområde (bandförsök), som sträcker sig 50-meter ut över den odikade marken på båda sidor.

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Dikat - odikat</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25.9	100	1	27.9	100
2	26.4 ± 0.5	102	2	27.8 ± 0.1	100
3	25.9 ± 0.0	100	3	26.9 ± 1.0	96
4	24.4 ± 1.5	94	4	26.2 ± 1.7	94
5	24.8 ± 1.1	96	5	26.7 ± 1.2	96
			6	26.0 ± 1.9	93
			7	26.6 ± 1.3	95
			8	25.8 ± 2.1	92
			9	25.4 ± 2.5	91
			10	24.6 ± 3.3	88
			11	23.8 ± 4.1	85
			12	24.6 ± 3.3	88
			13	25.0 ± 2.9	90
			14	25.4 ± 2.5	91
			15	25.6 ± 2.3	92

$m_{diff} = 0.57$ dt/ha

$m_{diff} = 2.17$ dt/ha

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid 20-metersdikningen. Skördekurvan ut mot odikat område visar en avkastningsminskning, som uppgår till ca 3 dt/ha. Med det utslag som erhållits i årets försök, synes 20-metersdikningen betala sig.

Observationer: Vid tiden för vårbruket förelåg inga skillnader i upptorkning. Markbärigheten var god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	22	16	19	30	41	49	72	79	48	50	35	37	498
Årets nederbörd	34	39	28	24	20	16	96	83	26	32	64	133	539

Örbyhus. (Norrby gård) År 1966

Försöksvärd: Örbyhus godsförvaltning, Örbyhus

Matj.: Mätligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24.8	100	1	27.2	100
2	25.8 + 1.0	104	2	28.5 + 1.3	105
3	24.9 + 0.1	100	3	28.7 + 1.5	106
4	24.1 - 0.7	97	4	26.7 - 0.5	98
5	22.2 - 2.6	90	5	27.1 - 0.1	100
$m_{diff} = 1.18$ dt/ha			6	28.8 + 1.6	106
			7	27.4 + 0.2	101
			8	29.0 + 1.8	107
			9	27.2 + 0.0	100
			10	27.6 + 0.4	101
			$m_{diff} = 1.26$ dt/ha		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	24	25	32	45	51	66	77	56	53	42	49	552
Årets nederbörd	54	52	41	36	16	13	79	72	30	54	75	118	640

Edeby. År 1966Försöksvärd: Doktor Aschan, Edeby säteri, Stränönäs

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstrybs

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	4.4	100	1	4.2	100	1	4.2	100
2	4.2 - 0.2	95	2	4.2 ± 0	100	2	4.2 ± 0	100
3	4.0 - 0.4	91	3	3.9 - 0.3	93	3	3.9 - 0.3	93
4	3.9 - 0.5	89	4	3.8 - 0.4	90	4	3.8 - 0.4	90
5	4.2 - 0.2	95	5	3.6 - 0.6	86	5	3.6 - 0.6	86
$m_{diff} = 0.31 \text{ dt/ha}$			6	3.4 - 0.8	81	6	3.4 - 0.8	81
			7	3.8 - 0.4	90	7	3.8 - 0.4	90
			8	4.5 + 0.3	107	8	4.5 + 0.3	107
			9	4.0 - 0.2	95	9	4.0 - 0.2	95
			10	3.6 - 0.6	86	10	3.6 - 0.6	86
			$m_{diff} = 0.47 \text{ dt/ha}$					

Skördevärdena är enormt låga på grund av otillfredsställande övervintring. Försökets tillförlitlighet är därför mindre god. Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Utvintringen av beståndet berodde på den stränga vintern. Några skillnader i övervintring vid olika dikningsintensitet framträdde ej. Det uttunnade beståndet blev under vegetationsperioden starkt ogräsbemängt.

Några skillnader i upptorkning eller markbärighet mellan olika dikningsintensiteter framträdde ej under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	48	62	38	27	18	5	29	31	20	38	60	96	472

Fiholm. År 1966Försöksvärd: Godsarr. Åke Sollenberg, Fiholm, Jäderön

Matj.: Måttligt mullhaltig mycket styv lera

Alv: Mycket styv lera

Djupförsök

Öikesdjupet vid parcell 1 är 1.15 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 18 m.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.15 m	26.8	100
2		27.8 + 0.9	104
3		27.6 + 0.8	103
4		28.8 + 2.0	107
5		27.3 + 0.4	102
6		28.2 + 1.3	105
7		28.4 + 1.6	106
8	0.5 m	28.1 + 1.2	105
$m_{diff} = 1.62 \text{ dt/ha}$			

Dikesdjupet har ej påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: En något senare upptorkning med sämre brukbarhet hos jorden var vid vårbruket märkbar inom områden med det minsta dikesdjupet. Vid skörden och höstplöjningen var marken torr. Några skillnader i markbärighet framträdde därför ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	518
Årets nederbörd	48	62	38	27	18	5	29	31	20	38	60	96	472

Gärdesta. År 1966

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Tystberga

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök			Avståndsförsök		
Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	1:sta+2:dra skörd, dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	1:sta+2:dra skörd, dt/ha	Rel. tal
1	57.4	100	1	54.2	100
2	66.5 + 9.1	116	2	54.1 - 0.1	100
3	67.6 + 10.2	118	3	56.4 + 2.2	104
4	66.1 + 8.7	115	4	61.1 + 6.9	113
5	65.6 + 8.2	114	5	59.7 + 5.5	110
			6	55.4 + 1.2	102
			7	52.6 - 1.6	97
			8	54.6 + 0.4	101
			9	55.3 + 1.1	102
			10	51.6 - 2.6	95

$m_{diff} = 1.46$ dt hö/ha

$m_{diff} = 2.56$ dt hö/ha

Den med ökat avstånd från diket avtagande dräneringsintensiteten har ej påverkat avkastningen i mera betydande grad. Det är i huvudsak parcellvärdet intill diket på 16-metersavståndet, som mera markant skiljer sig från övriga parcellvärden. Orsaken härtill kan inte närmare anges. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	34	37	63	73	74	50	54	46	45	553
Årets nederbörd	51	52	42	49	31	24	45	13	23	34	56	137	557

Törsta. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Martin Johansson, Törsta, Jönåker

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök			Avståndsförsök		
Dikesavstånd 14 m			Dikesavstånd 26 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.9	100	1	32.5	100
2	33.6 + 0.7	102	2	33.0 + 0.5	102
3	32.8 - 0.1	100	3	33.7 + 1.2	104
4	32.9 + 0.0	100	4	33.2 + 0.7	102
5	32.2 - 0.7	98	5	32.2 - 0.3	99
			6	31.2 - 1.3	96
			7	32.7 + 0.2	101
			8	31.7 - 0.8	98
			9	32.5 + 0	100
			10	31.3 - 1.2	96

$m_{diff} = 0.88$ dt/ha

$m_{diff} = 1.18$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	22	27	34	35	52	70	71	45	54	44	43	527
Årets nederbörd	32	53	32	48	26	33	46	18	27	30	62	106	513

Vallby prästgård. År 1966

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbom, Vallby prästgård, Eskilstuna

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall 1

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	24.9	100	1	22.3	100	1	22.3	100
2	26.5 + 1.6	106	2	22.9 + 0.6	102	2	22.9 + 0.6	102
3	26.8 + 1.9	108	3	25.4 + 3.1	114	3	25.4 + 3.1	114
4	26.2 + 1.3	105	4	26.0 + 3.6	117	4	26.0 + 3.6	117
5	28.8 + 3.9	116	5	24.7 + 2.4	111	5	24.7 + 2.4	111
			6	26.0 + 3.6	117	6	26.0 + 3.6	117
			7	25.0 + 2.6	112	7	25.0 + 2.6	112
			8	26.9 + 4.6	121	8	26.9 + 4.6	121
			9	28.1 + 5.8	126	9	28.1 + 5.8	126
			10	28.7 + 6.4	129	10	28.7 + 6.4	129
			11	26.9 + 4.6	121	11	26.9 + 4.6	121
			12	29.9 + 7.6	134	12	29.9 + 7.6	134
			13	25.9 + 3.6	116	13	25.9 + 3.6	116
			14	24.1 + 1.8	108	14	24.1 + 1.8	108
			15	26.2 + 3.8	117	15	26.2 + 3.8	117

$m_{diff} = 2.02$ dt hö/ha

$m_{diff} = 2.10$ dt hö/ha

Vid vegetationstidens början var vallen fin och utan utvintringsskador. Den torra försommaren hindrade emellertid en normal utveckling av beståndet, och skörden blev låg. Detta minskar försökets tillförlitlighet. Skördevärdena visar en ökad avkastning inom mittområdet mellan dikena vid båda dikesavstånden. Detta skulle närmast tyda på en negativ verkan av en intensifierad dränering. De erhållna utslagen ligger emellertid inom felgränserna. Något säkert uttalande om dikningsintensitetens inverkan på avkastningen kan därför ej göras med ledning av årets resultat.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	27	24	36	39	49	73	71	44	45	40	39	513
Årets nederbörd	48	62	38	27	18	5	29	31	20	38	60	96	472

Östergötlands län
=====

Fullerstad. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Kurt Hålling, Fullerstad, Söderköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Ålv: Styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	57.0	100	1	56.0	100
2	54.9 - 2.1	96	2	54.3 - 1.7	97
3	53.9 - 3.1	95	3	51.6 - 4.4	92
4	54.6 - 2.4	96	4	51.4 - 4.6	92
5	53.3 - 3.7	94	5	51.9 - 4.1	93
			6	52.4 - 3.6	94
			7	52.4 - 3.6	94
			8	51.9 - 4.1	93
			9	51.4 - 4.6	92
			10	50.3 - 5.7	90
$m_{diff} = 0.92 \text{ dt/ha}$			$m_{diff} = 1.31 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Vid övergödslingen med kväve var markbärigheten något sämre vid det större dikesavståndet. Skillnaderna utjämnades emellertid relativt snabbt. Markbärigheten var god vid skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	36	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	24	48	26	42	38	34	65	12	48	56	67	61	521

Hageby. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Åke Almegård, Hageby, Fornåsa

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mc

Ålv: Lerig mc

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 5 upprepningar, Dikesavståndet är 20 meter.

Gröda: Träda

Trädesbruket påbörjades med en tidig harvning. Fältet var då ej helt upptrakat, och marken visade sämre bärighet inom områden med grund dikning. Vid nästa harvning, vilken företogs 14 dagar senare, var markbärigheten god över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	28	20	24	34	40	64	59	64	40	50	40	38	501
Årets nederbörd	37	89	40	38	40	31	56	43	61	47	56	57	595

Ingelstad gård. År 1966Försöksvärd: Lantbr. Bengt-Uno Westesen, Ingelstad gård, Kuddby

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>	<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	46.1	100		1	44.6	100
2	45.0 - 1.1	93		2	44.7 + 0.7	102
3	44.1 - 2.0	95		3	44.2 + 0.2	100
4	44.7 - 1.4	97		4	44.2 + 0.2	100
5	45.3 - 0.8	98		5	42.5 - 1.5	97
$m_{diff} = 0.91 \text{ dt/ha}$				6	42.5 - 1.5	97
				7	43.7 - 0.3	99
				8	43.5 - 0.5	99
				9	43.1 - 0.9	98
				10	43.2 - 0.8	98
				$m_{diff} = 1.10 \text{ dt/ha}$		

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Det större dikesavståndet visade en senare upptorkning under våren. Försöksvärden uppskattade den därav försäskade förseningen av sådden till 5 dagar. Några nämnvärda skillnader i markbärighet mellan olika dikningar framträdde ej vid skörden och höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	30	21	26	35	33	49	55	64	38	44	36	39	471
Årets nederbörd	24	48		42	38	34	65	12	48	56	67	61	521

Stera Greby. År 1966Försöksvärd: Lantmästare Bo Secher, Haddorp, Vikingstad

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstraps

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>	<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34.0	100		1	34.0	100
2	34.7 + 0.7	102		2	33.7 - 0.3	99
3	33.4 - 0.6	98		3	34.5 + 0.5	101
4	32.5 - 1.5	96		4	33.5 - 0.5	99
5	31.9 - 2.1	94		5	32.7 - 1.3	96
$m_{diff} = 1.10 \text{ dt/ha}$				6	32.6 - 1.4	96
				7	32.8 - 1.2	96
				8	33.2 - 0.8	98
				9	32.5 - 1.5	96
				10	32.4 - 1.6	95
				$m_{diff} = 1.23 \text{ dt/ha}$		

Vänge Södergård. År 1966Försöksvärd: Lantmästare Lars Wängestam, Stera Wänge, Linköping

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>	<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34.0	100		1	34.0	100
2	34.7 + 0.7	102		2	33.7 - 0.3	99
3	33.4 - 0.6	98		3	34.5 + 0.5	101
4	32.5 - 1.5	96		4	33.5 - 0.5	99
5	31.9 - 2.1	94		5	32.7 - 1.3	96
$m_{diff} = 1.10 \text{ dt/ha}$				6	32.6 - 1.4	96
				7	32.8 - 1.2	96
				8	33.2 - 0.8	98
				9	32.5 - 1.5	96
				10	32.4 - 1.6	95
				$m_{diff} = 1.23 \text{ dt/ha}$		

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre avståndet givit, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Upptorkningen skedde avsevärt långsammare inom områden med det längre dikesavståndet.

Förseningen uppgick till ca en vecka. Några bärighetsskillnader framträdde ej i samband med skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	35	72	45	41	44	49	90	76	44	54	66	59	675

Västerby. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Erik Sagemark, Västerby, Vikingstad

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Sexradskorn

<u>Dikesavstånd 15 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		
1	37.2	100		1	37.9	100		
2	38.0 + 0.8	102		2	37.1 - 0.8	98		
3	37.7 + 0.5	101		3	36.9 - 1.0	97		
4	37.8 + 0.6	102		4	36.1 - 1.8	95		
5	38.3 + 1.1	103		5	35.6 - 2.3	94		
				6	37.8 - 0.1	100		
$m_{diff} = 1.15 \text{ dt/ha}$				7	36.6 - 1.3	97		
								$m_{diff} = 1.47 \text{ dt/ha}$

<u>Dikesavstånd 25 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35.8	100
2	34.7 - 1.1	97
3	36.9 + 1.1	103
4	36.7 + 0.9	103
5	36.9 + 1.1	103
6	37.5 + 1.7	105
7	36.7 + 0.9	103
8	37.8 + 2.0	106
9	38.1 + 2.3	106
10	38.1 + 2.3	106
$m_{diff} = 1.27 \text{ dt/ha}$		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits på något av de prövade dikesavstånden. Det största avståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Efter trädesbruk besåddes fältet hösten 1965 med höstvetete. Detta övervintrade dåligt, och beståndet var på våren 1966 så tunt, att det måste köras upp, varefter fältet besåddes med sexradskorn. Utvintringen av höstvetetet var lika över hela försöket och hade ej påverkats av variationen i dikningsintensitet. Däremot var höstvetetets övervintring god inom den del av fältet, där förfrukten utgjordes av höstraps.

Några skillnader mellan olika dikningar i upptorkning och markbärighet framträdde ej under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	21	24	35	38	60	63	68	44	50	41	39	512
Årets nederbörd	30	59	32	36	43	44	56	54	57	46	62	38	567

Jönköpings län

Lidhult. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Pettersson, Lidhult, Reftele

Matj.: Någorlunda humifierad vitmossstov

Avståndsförsök

Försöket är upplagt enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över diken.

Gröda: Vall IV

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	16,0	100
" 18 "	18,6 + 2,6	116
" 24 "	19,7 + 3,7	123
$m_{diff} = 1,59$ dt hö/ha		

De större dikesavstånden har givit högre avkastning. Orsaken härtill är att markytans sättning skett snabbare inom områden med intensiv dikning, särskilt framträder detta i dikenans närhet. Fältet har därigenom fått en ojämn ytutformning med större benägenhet för ytvattensamlingar inom de intensivt dikade delarna.

Observationer: Vallbeståndets sammansättning var lika på alla tre försöksmomenten med 2 % baljväxter 94 % timotej och 4 % övriga gräsarter.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	56	39	39	53	52	61	79	96	70	76	73	65	759
Årets nederbörd	30	80	80	56	76	65	63	67	65	93	93	99	867

Åby. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Tore Brånalt, Åby, Torskinge

Matj.: Mullrik lerig finmo

Alv: Grövmö

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	109,6	100	1	109,5	100
2	109,9 + 0,3	100	2	102,5 - 7,0	94
3	103,2 - 6,4	94	3	104,0 - 5,5	95
4	107,8 - 1,8	98	4	98,5 - 11,0	90
5	103,2 - 6,4	94	5	110,4 + 0,9	101
$m_{diff} = 4,00$ dt hö/ha			6	103,3 - 6,2	94
			7	103,0 - 6,5	94
			8	104,0 - 5,5	95
			9	104,2 - 5,3	95
			10	101,9 - 7,6	93
			$m_{diff} = 4,14$ dt hö/ha		

Mindre skördenedsättningar mellan diken har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa kan dock ej anges som statistiskt säkra. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det större dikesavståndet ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under våren visade det större dikesavståndet en något sämre upptorkning. Markbärigheten var god vid skörden och höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	35	35	45	49	64	73	96	53	60	71	65	703
Årets nederbörd	17	87	82	62	46	62	67	82	56	82	86	98	827

Kronobergs län

Ingelstads Lantbruksskola. År 1966

Försöksvärd: Ingelstads Lantbruksskola, Ingelstad

Matj.: Mycket mullrik mjällig finmo

Alv: Finmo

Gröda: Havre

Dikesavstånd 16 m			Avståndsförsök			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25.6	100	1	26.9	100	1	26.9	100
2	26.3 - 0.3	99	2	25.6 - 1.3	95	2	25.6 - 1.3	95
3	26.5 - 0.1	100	3	25.4 - 1.5	94	3	25.4 - 1.5	94
4	26.0 - 0.6	98	4	25.4 - 1.5	94	4	25.4 - 1.5	94
5	26.4 - 0.2	99	5	24.4 - 2.5	91	5	24.4 - 2.5	91
			6	24.2 - 2.7	90	6	24.2 - 2.7	90
			7	24.1 - 2.8	90	7	24.1 - 2.8	90
			8	23.8 - 3.1	88	8	23.8 - 3.1	88
			9	24.2 - 2.7	90	9	24.2 - 2.7	90
			10	24.0 - 2.9	89	10	24.0 - 2.9	89

$m_{diff} = 0.68$ dt/ha

$m_{diff} = 0.90$ dt/ha

Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskesnaden för denna dikning.

Observationer:

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	39	29	29	41	43	59	62	83	48	55	56	49	593
Årets nederbörd	26	66	92	64	56	37	72	44	45	54	59	68	683

Persgård. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Sven Gustaf Hörberg, Persgård, Grimslov

Matj.: Sandig mulljord

Alv: Sandig grovmo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavståndet är 20 meter.

Gröda: Väll II

Parc. nr	Dikesdjup	1:sta + 2:dra skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1.2 m	63.3	100
2		62.7 - 0.7	99
3		63.2 - 0.2	100
4		63.0 - 0.3	99
5		65.2 + 1.9	103
6		61.8 - 1.5	98
7		64.7 + 1.4	102
8	0.5 m	60.8 - 2.6	96

$m_{diff} = 2.92$ dt hö/ha

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök. Den variation i skördevärdena som erhållits, ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller i markens bärkraft vid olika dikningar framträdde ej under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	25	25	40	46	58	67	80	49	54	52	45	577
Årets nederbörd	22	76	81	51	40	40	66	58	40	64	60	72	670

Gamleby Lantbruksskola. År 1966

Försöksvärd: Gamleby Lantbruksskola

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall III

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>	<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	49.8	100		1	51.6	100
2	51.1 + 1.3	103		2	50.6 - 1.0	98
3	51.6 + 1.8	104		3	52.2 + 0.6	101
4	50.3 + 0.5	101		4	53.2 + 1.6	103
5	52.8 + 3.0	106		5	51.8 + 0.2	100
$m_{diff} = 1.35$ dt hö/ha				6	52.0 + 0.4	101
				7	50.4 - 1.2	98
				8	51.5 - 0.1	100
				9	53.8 + 2.2	104
				10	52.9 + 1.3	103
				$m_{diff} = 1.97$ dt hö/ha		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	48	85	52	56	41	68	67	17	47	57	82	78	698

Vindö. År 1966Försöksvärd: Godsägare Carl Malmberg, Vindö, Valdomarsvik

Matj.: Mycket mullrik styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårveve

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>	<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal		Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33.6	100		1	32.7	100
2	34.1 + 0.5	101		2	32.4 - 0.3	99
3	35.5 + 1.9	106		3	32.6 - 0.1	100
4	35.0 + 1.4	104		4	32.2 - 0.5	98
5	35.4 + 1.8	105		5	32.2 - 0.5	98
$m_{diff} = 0.54$ dt/ha				6	31.6 - 1.1	97
				7	31.9 - 0.8	98
				8	33.3 + 0.6	102
				9	31.9 - 0.8	98
				10	32.9 + 0.2	101
				$m_{diff} = 1.08$ dt/ha		

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader i markbärighet framträdde ej vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	36	27	31	42	35	52	59	76	43	58	51	57	567
Årets nederbörd	48	85	52	56	41	68	67	17	47	57	82	78	698

Almunqs. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Bertil Jakobsson, Besarve, Stånge

Matj.:

Alv:

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter ~~kontinuerligt~~ till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavståndet är 20 m.

Gröda: Höstvete

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.2 m	37.9	100
2		41.4 + 3.5	109
3		45.0 + 7.1	119
4		42.0 + 4.1	111
5		40.6 + 2.7	107
6		38.8 + 0.9	102
7		41.3 + 3.4	109
8	0.5 m	43.8 + 5.9	116

$m_{diff} = 2.32 \text{ dt/ha}$

Något klart samband mellan avkastning och dikesdjup har ej framkommit i årets försök. De utslag i skördevärdena som erhållits, ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	47	32	34	39	32	40	58	71	55	58	67	58	591
Årets nederbörd	24	42	60	36	65	6	22	81	15	50	68	139	608

Lyrungs. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Martin Hansson, Lyrungs, Etelhem

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Moig lättare moränmellanlera

Gröda: Vårkern

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Dikesavstånd	Skörd dt/ha	Rel. tal
16 m	30.2	100
" 22 "	26.5 - 3.7	88
" 28 "	28.3 - 1.9	94

$m_{diff} = 1.79 \text{ dt/ha}$

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 22 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.2	100	1	28.4	100
2	24.8 + 1.6	107	2	26.4 - 2.0	93
3	24.8 + 1.6	107	3	26.4 - 2.0	93
4	26.1 + 2.9	113	4	27.7 - 0.7	98
5	26.7 + 3.5	115	5	27.4 - 1.0	96
			6	26.4 - 2.0	93
			7	26.9 - 1.5	95

$m_{diff} = 1.04 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1.27 \text{ dt/ha}$

<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	28,4	100
2	26,8 - 1,6	94
3	26,7 - 1,7	94
4	28,6 + 0,2	101
5	28,6 + 0,2	101
6	27,0 - 1,4	95
7	29,4 + 1,0	104
8	27,3 - 1,1	96
9	27,5 - 0,9	97
10	29,2 + 0,8	103

$m_{diff} = 1,75 \text{ dt/ha}$

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att avkastningen avtar något med ökat dikesavstånd. Utslagen kan emellertid ej anges som statistiskt säkra.

Bandförsöket visar ej någon skördenedsättning mellan dikena. Det största dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	30	46	46	40	48	9	24	66	19	55	65	108	556

Svie. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Henry Siggelein, Ringome, Alva, Hemse

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Mellanlera

Gröda: Höstvet

<u>Dikesavstånd 20 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 80 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal				Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34,6	100				1	33,6	100
2	34,8 + 0,2	101				2	31,7 - 1,9	94
3	35,2 + 0,6	102				3	32,1 - 1,5	96
4	34,4 - 0,2	99				4	32,5 - 1,1	97
5	34,0 - 0,6	98				5	31,7 - 1,9	94
						6	29,9 - 3,7	89
						7	29,1 - 4,5	87
						8	29,7 - 3,9	88
						9	29,6 - 4,0	88
						10	30,9 - 2,7	92

$m_{diff} = 0,96 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 2,08 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. 80-metersdikningen visar däremot en viss skördedepression mellan dikena. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet betala sig.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	41	29	32	33	28	30	52	75	49	54	61	51	535
Årets nederbörd	30	46	46	40	48	9	24	66	19	55	65	108	556

Kristianstads län

Ausås. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig mcig sand

Alv: Mcig sand

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	36.5	100	1	36.3	100			
2	36.5 - 0.1	100	2	35.0 - 1.3	96			
3	35.2 - 1.4	96	3	36.2 - 0.1	100			
4	36.2 - 0.4	99	4	34.8 - 1.5	96			
5	36.7 + 0.1	100	5	35.6 - 0.7	98			
$m_{diff} = 0.79$ dt/ha			6	35.3 - 1.0	97			
			7	36.6 + 0.3	101			
			8	36.0 - 0.3	99			
			9	35.1 - 1.2	97			
			10	34.8 - 1.5	96			
			$m_{diff} = 0.75$ dt/ha					

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	54	38	36	47	43	67	72	93	59	65	62	62	698
Årets nederbörd	26	67	95	51	66	86	86	56	82	59	79	124	877

Tranarp. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreassens sterbhus, Tranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Hästvete

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 30 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	23.6	100	1	26.0	100			
2	22.1 - 1.5	94	2	24.8 - 1.2	95			
3	21.4 - 2.2	91	3	23.2 - 2.8	89			
$m_{diff} = 0.82$ dt/ha			4	22.0 - 4.0	85			
			5	24.4 - 1.6	94			
			6	24.0 - 2.0	92			
			7	23.1 - 2.9	89			
			8	21.9 - 4.1	84			
			9	22.4 - 3.6	86			
			$m_{diff} = 1.53$ dt/ha					

Beståndet uttunnades kraftigt under vintern, varför skörden blev låg.

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet betala sig.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	55	40	38	48	50	59	83	106	67	63	66	66	741
Årets nederbörd	27	63	82	52	48	77	86	68	63	50	74	98	788

Malmöhus län
=====Lydinge. År 1966Försöksvärd: Arrendator Stig Gibrandt, Gustavsborg, Mörarp

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 20 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20.5	100	1	18.1	100	1	18.1	100
2	17.5 - 3.0	85	2	16.8 - 1.3	93	2	16.8 - 1.3	93
3	17.5 - 3.0	85	3	15.3 - 2.8	85	3	15.3 - 2.8	85
	$m_{diff} = 0.78$ dt/ha		4	13.2 - 4.9	73	4	13.2 - 4.9	73
			5	12.3 - 5.8	68	5	12.3 - 5.8	68
			6	11.9 - 7.2	66	6	11.9 - 7.2	66
				$m_{diff} = 0.63$ dt/ha				

Skördevärdena är låga på grund av skador på beståndet under vintern. Dikningens betydelse framträder genom kraftiga skördenedsättningar mellan dikena vid båda dikesavstånden. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 8 meter betala sig.

Observationer: Upptorkningen under våren skedde senare inom områden med det större dikesavståndet. Förseningen uppskattades till 4 dagar. Vid skörden var marken torr. Höstplöjningen utfördes under goda bärighetsförhållanden och någon skillnad mellan dikningarna framträdde ej.

<u>Nederbörd</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	28	56	68	41	37	113	94	90	62	51	78	69	797

Nybo gård. År 1966Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendahl, Nybo gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Vårvete

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30.1	100	1	30.1	100
2	30.0 - 0.1	100	2	30.0 - 0.1	100
3	30.5 + 0.4	101	3	30.5 + 0.4	101
4	30.3 + 0.2	101	4	30.3 + 0.2	101
5	30.8 + 0.7	102	5	30.8 + 0.7	102
	$m_{diff} = 1.19$ dt/ha				

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det prövade dikesavståndet synes sålunda i årets försök ha givit en fullt tillfredsställande dränering.

Observationer: Fältet har visat jämn upptorkning och god markbärighet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	33	29	41	43	58	76	83	55	62	55	55	635
Årets nederbörd	28	66	68	41	37	113	94	90	62	51	78	69	797

Svenstorp, År 1966

Försöksvärd: Friherre Th. G Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättilera

Alv: Lättare moränmellanlera

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	44.9	100	1	45.4	100	1	45.4	100
2	45.1 + 0.2	100	2	44.5 - 0.9	98	2	44.5 - 0.9	98
3	45.0 + 0.1	100	3	45.8 + 0.4	101	3	45.8 + 0.4	101
4	45.4 + 0.5	101	4	44.9 - 0.5	99	4	44.9 - 0.5	99
5	45.2 + 0.3	101	5	45.0 - 0.4	99	5	45.0 - 0.4	99
			6	46.6 + 1.2	103	6	46.6 + 1.2	103
			7	45.7 + 0.3	101	7	45.7 + 0.3	101
			8	46.0 + 0.6	101	8	46.0 + 0.6	101
			9	46.2 + 0.8	102	9	46.2 + 0.8	102
			10	45.2 - 0.2	100	10	45.2 - 0.2	100

$m_{diff} = 1.23 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0.91 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	45	36	32	41	40	56	68	77	50	57	59	55	616
Årets nederbörd	13	28	64	48	40	91	47	61	53	49	68	78	640

Säbyholm, År 1966

Försöksvärd: Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, Säbyholms gård, Landskrona

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Sockerbetor

<u>Dikesavstånd 12 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd ton/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd ton/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd ton/ha	Rel. tal
1	37.3	100	1	34.8	100	1	34.8	100
2	37.7 + 0.4	101	2	36.8 + 2.0	106	2	36.8 + 2.0	106
3	37.7 + 0.4	101	3	36.6 + 1.8	105	3	36.6 + 1.8	105
			4	35.2 + 0.4	101	4	35.2 + 0.4	101

$m_{diff} = 1.89 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 2.67 \text{ dt/ha}$

<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd ton/ha	Rel. tal
1	38.8	100
2	38.7 - 0.1	100
3	37.9 - 0.9	98
4	36.4 - 2.4	94
5	36.9 - 1.9	95
6	37.5 - 1.3	97

$m_{diff} = 5.46 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits vid något av de i försöket prövade dikesavstånden. Det största avståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	28	23	37	38	52	62	82	48	48	47	47	547
Årets nederbörd	21	46	48	42	30	82	53	65	43	42	66	69	607

Observationer:

Vallens botaniska sammansättning i procent

	Invid dikena	Mellan dikena	
		Dikesavst. 16 m	Dikesavst. 32 m
Baljväxter	4	4	6
Timotej	93	90	41
Kärrkyle	1	3	50
Övriga gräs	2	3	3

Beståndets slutenhet

Invid dikena	10
Mellan dikena, dikesavstånd 16 m	10
" " " 32 m	8

Upptorkning och markbärighet

Det större avståndet visade senare upptorkning och sämre markbärighet under våren. Vid skörden var marken torr med god bärighet över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	47	114	84	36	47	44	64	93	69	104	108	138	948

Skär. År 1966

Försöksvärd: Hemmansägare Ivar Carlsson, Skär, Skee

Motj.: Måttligt mullhaltig molättlera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26.7	100	1	28.5	100	1	28.5	100
2	26.7 ± 0	100	2	28.5 ± 0	100	2	28.5 ± 0	100
3	26.5 - 0.2	99	3	28.1 - 0.4	99	3	28.1 - 0.4	99
4	26.5 - 0.2	99	4	28.1 - 0.4	99	4	28.1 - 0.4	99
5	26.4 - 0.3	99	5	27.7 - 0.8	97	5	27.7 - 0.8	97
			6	27.7 - 0.8	97	6	27.7 - 0.8	97
			7	26.8 - 1.7	94	7	26.8 - 1.7	94
			8	26.8 - 1.7	94	8	26.8 - 1.7	94
			9	26.2 - 2.3	92	9	26.2 - 2.3	92
			10	26.2 - 2.3	92	10	26.2 - 2.3	92

Någon skördedepression mellan dikena har ej erhållits vid det mindre dikesavståndet. På 32-metersavståndet föreligger däremot en viss skördenedsättning mellan dikena. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar ungefär den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Det större dikesavståndet visade en senare upptorkning och gav vid tillbrukningen en ogynn-sammare struktur. Säden försenades härigenom 3-4 dagar. Havren kom upp 2-3 dagar senare på 32-meters-avstånden. Vid skörden och höstplöjningen förorsakade den extensiva dikningen inga besvär. Markbärigheten var på grund av den måttliga nederbörden tillfredsställande över hela försöket.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	53	47	45	46	45	57	69	98	66	75	69	63	733
Årets nederbörd	40	110	59	34	36	37	43	73	56	94	107	110	799

Tingvalls Egendom. År 1966

Försöksvärd: Göteborgs- och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 24 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35.3	100	1	36.9	100
2	34.5 - 0.8	98	2	35.6 - 1.3	96
3	33.8 - 1.5	96	3	34.1 - 2.8	92
4	32.6 - 2.7	92	4	32.6 - 4.3	88
5	32.5 - 2.8	92	5	32.5 - 4.4	88
$m_{diff} = 0.68 \text{ dt/ha}$			6	32.4 - 4.5	88
			7	32.1 - 4.8	87
			$m_{diff} = 0.82 \text{ dt/ha}$		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd av ned till 10 meter betala sig.

Observationer: Den förhållandevis torra våren gjorde att inga skillnader i upptorkning kunde konstateras mellan de prövade dikningarna vid vårbrukets början den 4 maj. Vid skörden var markbärigheten något sämre på 24-metersavstånden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	34	40	40	47	52	60	98	58	76	65	60	680
Årets nederbörd	29	77	98	17	38	48	53	73	70	54	71	81	709

Älvsborgs län

Assmundstorp. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Älv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20.9	100	1	22.1	100
2	20.0 - 0.9	96	2	21.8 - 0.3	99
3	19.8 - 1.1	95	3	21.7 - 0.4	98
4	20.9 ± 0	100	4	22.5 + 0.4	102
5	20.8 - 0.1	100	5	23.3 + 1.2	105
			6	24.1 + 2.0	109
			7	24.1 + 2.0	109
			8	23.5 + 1.4	106
			9	23.5 + 1.4	106
			10	24.2 + 2.1	110

$m_{diff} = 1.55$ dt/ha

$m_{diff} = 0.92$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 4 maj 1966 hade man påbörjat harvningen av försöksfältet. Områdena med det större dikesavståndet visade då en sämre upptorkning. Några skillnader i markbärighet vid skörd och höstplöjning framträdde ej under året, som får betecknas som torrare än normalt.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Nedelnederbörd	40	26	30	40	47	54	48	84	54	73	64	44	604
Årets nederbörd	72	108	61	34	50	23	69	45	38	75	57	90	722

Forstena. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Älv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetoden med parcellerna uttagna tvärs över dikena

Dikesavstånd	Skörd dt/ha	Rel. tal
16 m	37.6	100
" 24 m	39.6 + 2.0	105
" 32 m	38.2 + 0.6	102

$m_{diff} = 2.57$ dt/ha

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37.1	100	1	38.9	100
2	35.8 - 1.3	96	2	39.3 + 0.4	101
3	36.5 - 0.6	98	3	39.3 + 0.4	101
4	36.7 - 0.4	99	4	39.4 + 0.5	101
5	37.4 + 0.3	101	5	39.2 + 0.3	101
			6	37.1 - 1.8	95
			7	37.5 - 1.4	96
			8	37.2 - 1.7	96
			9	37.9 - 1.0	97
			10	38.2 - 0.7	98

$m_{diff} = 0.88$ dt/ha

$m_{diff} = 0.69$ dt/ha

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att det minsta dikesavståndet givit den lägsta avkastningen. De erhållna skördeskillnaderna ligger dock helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

I bandförsöket har det ej erhållits några nämnvärda skördenedsättningar mellan dikena. Dets större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	57	42	38	47	47	58	68	100	69	83	73	62	744
Årets nederbörd	67	94	61	37	41	48	53	48	65	61	71	74	720

Skerrud. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Karl Erik Falk, Skerrud, Åstøboberg

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvet

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 uppreningar. Dikesavståndet är 15 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. i %
1	1.2 m	25.1	100
2		21.4 - 3.8	85
3		20.8 - 4.4	83
4		18.9 - 6.2	75
5		20.1 - 5.1	80
6		21.8 - 3.3	87
7		23.5 - 1.6	94
8	0.5 m	25.5 + 0.4	102

$m_{diff} = 2.04 \text{ dt/ha}$

Skördevärdena visar ej något samband med dikesdjupets storlek. De utslag som erhållits ligger helt inom felgränserna, och kan ej tillmätas någon betydelse. Se vidare under observationer.

Observationer: Beståndet uttunnades under vintern. Det blev fläckigt och ojämnt. Något samband mellan utvintringsskadornas omfattning och dikesdjupets storlek kunde ej konstateras. Däremot förelåg ett klart samband mellan dikenens belägenhet och beståndet. Detta var kraftigare över dikena och tunnades ut mellan dem. Förhållandet framträdde särskilt tydligt inom områden av fältet, där plöjningen gick parallellt med dikena.

Upptorkningen skedde senare inom de grunt dikade delarna av försöket. Vid skörden och höstplöjningen var marken torr, varför markbärigheten var god över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	72	108	61	34	50	23	69	45	38	75	57	90	722

Säby. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Lennart Johansson, Säby, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37.9	100	1	35.6	100
2	35.4 - 2.5	93	2	34.5 - 1.1	97
3	35.0 - 2.9	92	3	34.2 - 1.4	96
4	35.4 - 2.5	93	4	33.9 - 1.7	95
5	34.6 - 3.3	91	5	34.1 - 1.5	96
			6	34.3 - 1.3	96
			7	35.1 - 0.5	99
			8	35.4 - 0.2	99
			9	35.0 - 0.6	98
			10	34.0 - 1.6	96

$m_{diff} = 0.92 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0.72 \text{ dt/ha}$

Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit motsvarar ej den ökade årskostnaden för denna dikning. Det större dikesavståndet kan därför med hänsyn till avkastningen detta år sägas ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktningen av försöket den 4 maj var fältet harvat. Sådden verkställdes sedan inte förrän den 18 maj. Jorden var fuktigare och mera svårbearbetad inom områden med det större dikesavståndet. Några skillnader i markbärighet vid skörden och höstplöjningen framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	40	38	45	45	54	66	91	62	78	69	56	694
Årets nederbörd	72	108	61	34	50	23	69	45	38	75	57	90	722

Tveten. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Sven Åke Jansson, Tveten, Brälanda

Matj.: Mättligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 8,5 m</u>			<u>Dikesavstånd 17 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25,2	100	1	24,7	100
2	23,4 - 1,8	93	2	23,2 - 1,5	94
3	22,8 - 2,4	90	3	22,3 - 2,4	90
$m_{diff} = 0,39$ dt/ha			4	21,6 - 3,1	87
			5	20,8 - 3,9	84
			6	20,7 - 4,0	84
			$m_{diff} = 0,36$ dt/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd av ned till 10 meter betala sig.

Observationer: Vid besiktning av försöket den 4 maj 1966 var 8,5-metersavstånden helt upptorkade. 17-metersavstånden låg betydligt efter i upptorkning. Vårbruket började den 14 maj och sådden utfördes fyra dagar senare. Skillnaden i upptorkning mellan dikningarna hade då i stort sett utjämnats. Sommaren och hösten var torr, och några skillnader i markbärighet framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	40	26	30	40	47	54	58	84	54	73	64	44	614
Årets nederbörd	72	108	61	34	50	23	69	45	38	75	57	90	722

Skaraborgs län

Bruntorp. År 1966

Försöksvärd: Godsägare Alf Lagergren, Korsberga

Matj.: Något mullhaltig mjällera

Alv: Styvare mellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 32 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27.5	100	1	27.0	100
2	26.3 - 1.2	96	2	25.9 - 1.1	96
3	26.6 - 0.9	97	3	27.2 + 0.2	101
4	26.0 - 1.5	95	4	26.9 - 0.1	100
5	25.5 - 2.0	93	5	27.2 + 0.2	101
$m_{diff} = 0.68 \text{ dt/ha}$			6	26.3 - 0.7	97
			7	26.4 - 0.6	98
			8	27.2 + 0.2	101
			9	26.4 - 0.6	98
			10	26.4 - 0.6	98
			$m_{diff} = 0.85 \text{ dt/ha}$		

Någon mera betydande skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Fältet besåddes hösten 1965 med raps, som utvintrade i stor omfattning. Vid besiktning av försöket den 3 maj 1966 var rapsbeståndet tillfredsställande endast över dikena. På det längre dikesavståndet hade rapsen helt utvintrat. Den extensiva dikningen visade också senare upptorkning och sämre markbärighet.

Rapsen kördes upp och försöket besåddes med korn. Skillnaderna i upptorkning mellan dikningarna hade då utjämnats. Vid skörden och höstplöjningen var det torrt, och markbärigheten var god över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	21	23	31	41	64	65	90	53	52	50	39	556
Årets nederbörd	44	93	32	28	29	47	37	25	22	46	40	42	485

Djupedal. År 1966

Försöksvärd: Arr. Erik Larsson och Karl Gustav Danielsson, Tyskagården, Lovene

Matj.: Mättligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.2 m	38.4	100
2		38.5 + 0.2	100
3		38.2 - 0.2	100
4		37.8 - 0.6	99
5		37.7 - 0.7	98
6		36.8 - 1.5	96
7		35.3 - 3.1	92
8	0.5 m	36.2 - 2.2	94
$m_{diff} = 0.73 \text{ dt/ha}$			

Av skördesiffrorna framgår, att den djupare dikningen givit en något högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	29	87	43	29	31	44	68	40	30	64	44	39	548

Frugården, År 1966Försöksvärd: Lantbr. Klas-Oskar Johansson, Frugården, Tengene

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: styv lera

Gröda: Korn

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	47.4	100	1	48.4	100	1	48.4	100
2	46.7 - 0.7	99	2	45.3 - 3.1	94	2	45.3 - 3.1	94
3	45.7 - 1.7	96	3	44.6 - 3.8	92	3	44.6 - 3.8	92
4	45.5 - 1.9	96	4	43.7 - 4.7	90	4	43.7 - 4.7	90
5	45.1 - 2.3	95	5	43.1 - 5.3	89	5	43.1 - 5.3	89
$m_{diff} = 0.58 \text{ dt/ha}$			6	42.8 - 5.6	88	6	42.8 - 5.6	88
			7	42.1 - 6.3	87	7	42.1 - 6.3	87
			8	41.3 - 7.1	85	8	41.3 - 7.1	85
			9	42.1 - 6.3	87	9	42.1 - 6.3	87
			10	40.9 - 7.5	85	10	40.9 - 7.5	85
			$m_{diff} = 0.91 \text{ dt/ha}$					

Klart framträdande skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan betecknas som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av ned till 12 meter betala sig.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna i betydande grad utjämnats. Markbärigheten var god vid skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	29	87	43	29	31	44	68	40	30	64	44	39	548

Gamla Karstorp, År 1966Försöksvärd: Bröderna Fagerberg, Gamla Karstorp, Korsberga

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 13 m.

Gröda: Vall 11

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1.2 m	50.0	100
2		48.6 - 1.4	97
3		48.7 - 1.3	97
4		48.4 - 1.6	97
5		48.2 - 1.8	96
6		48.4 - 1.6	97
7		48.0 - 2.0	96
8	0.5 m	49.0 - 1.0	98
$m_{diff} = 1.59 \text{ dt hö/ha}$			

Dikesdjupet synes ej i nämnvärd grad ha påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	27	21	23	31	41	64	65	90	53	62	50	39	566
Årets nederbörd	44	93	32	28	29	47	37	25	22	46	40	42	485

Gammalstorp, År 1966

Försöksvärd: Fru Kerstin Nilsson, Kristineberg, Oxie

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Ålv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök inom ett förhållandevis plant område (marklutning mindre än 15:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	52.9	100
" 16 "	49.8 - 3.1	94
" 24 "	44.0 - 8.9	83
" 48 "	40.8 - 12.1	77

 $m_{diff} = 2.26$ dt hö/ha

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 10 m</u>			<u>Dikesavstånd 16 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	50.2	100	1	59.6	100
2	60.3 + 0.1	100	2	54.5 - 5.1	91
3	57.1 - 3.1	95	3	54.6 - 5.0	92
			4	52.7 - 6.9	88
			5	53.0 - 6.6	89

 $m_{diff} = 1.0$ dt hö/ha $m_{diff} = 1.50$ dt hö/ha

<u>Dikesavstånd 24 m</u>			<u>Dikesavstånd 48 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	52.4	100	1	47.7	100
2	49.4 - 3.0	94	2	48.2 + 0.5	101
3	47.8 - 4.6	91	3	50.6 + 2.9	106
4	47.6 - 4.8	91	4	49.9 + 2.2	105
5	46.1 - 5.1	88	5	49.7 + 2.0	104
6	47.7 - 4.7	91	6	48.7 + 1.0	102
7	45.8 - 6.6	87	7	44.6 - 3.1	94
			8	44.6 - 3.1	94
			9	46.3 - 1.4	97
			10	43.8 - 3.9	92
			11	46.3 - 1.4	97
			12	41.8 - 5.9	88
			13	46.3 - 1.4	97
			14	48.2 + 0.5	101
			15	47.7 ± 0	100

 $m_{diff} = 1.34$ dt hö/ha $m_{diff} = 2.37$ dt hö/ha

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att avkastningen avtar med ökat dikesavstånd. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

I bandförsöket har det erhållits skördenedsättningar mellan dikena vid samtliga dikesavstånd. Med de avkastningsresultat som erhållits i årets försök, synes ett dikesavstånd av 16 meter eller något därunder betala sig.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 3 maj 1966 visade 48-metersavstånden en klart sämre upptorkning. Sommarens var nederbördsfattig och några skillnader mellan dikningarna i samband med höstsådden framträdde ej.

Vallbeståndet utgjordes till ca 10 procent av klöver, medan återstoden huvudsakligen bestod av timotej och ängssvingel. Någon tydlig skillnad i beståndssammansättning invid dikena jämfört med mitt mellan dem kunde ej konstateras.

Avståndsförsök inom område med stark marklutning (ca 40:1000)

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	44.4	100
Stamdikning x)	46.2 + 2.2	104

$$m_{diff} = 3.11 \text{ dt hö/ha}$$

Den erhållna skördeskillnaden ligger helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	44	33	37	47	43	63	70	94	57	67	52	54	661
Årets nederbörd	46	103	50	37	38	36	66	50	21	63	51	68	631

Gunnarstorp. År 1966

Försöksvärd: Godsägare W Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37.0	100	1	37.2	100
2	36.8 - 0.2	99	2	37.6 + 0.4	101
3	37.9 + 0.9	102	3	38.9 + 1.7	105
4	35.8 - 1.2	97	4	39.6 + 2.4	106
5	37.3 + 0.3	101	5	39.8 + 2.6	107
$m_{diff} = 1.80 \text{ dt/ha}$			6	37.1 - 0.1	100
			7	41.7 + 4.5	112
			8	38.1 + 0.9	102
			9	39.3 + 2.1	106
			10	39.0 + 1.8	105
			$m_{diff} = 2.25 \text{ dt/ha}$		
<u>Dikesavstånd 80 m</u>					
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	34.4	100			
2	31.4 - 3.0	91			
3	25.8 - 8.6	75			
4	27.4 - 7.0	80			
5	25.5 - 8.9	74			
6	27.5 - 6.9	80			
7	24.1 - 10.3	70			
8	26.0 - 8.4	76			
9	25.1 - 9.3	73			
10	25.7 - 8.7	75			
$m_{diff} = 2.96 \text{ dt/ha}$					

Av resultaten framgår, att 16 och 32 metersavstånden ej givit någon skördenedsättning mellan dikena. 32-metersavståndet visar däremot en högre avkastning inom mittområdet mellan ledningarna. Försöksfeltet är emellertid stort och utslaget ligger helt inom felgränserna och kan därför ej tillmätas nämnvärd betydelse.

Den extremt extensiva 80-metersdikningen har givit en betydande skördenedsättning mellan dikena. Med de utslag som erhållits i årets försök har 32-metersdikningen ur avkastningssynpunkt givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av försöket den 4 maj 1966 var upptorkningen på 16- och 32-metersavstånden utan anmärkning. Den extremt extensiva 80-metersdikningen visade däremot en mycket otillfredsställande upptorkning och markbärighet.

Vid skörden och höstplöjningen var markbärigheten utan anmärkning över hela försöket.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	25	39	42	57	68	97	54	68	50	38	593
Årets nederbörd	29	87	43	29	31	44	68	40	30	64	44	39	548

x) Detta försöksmoment består av ca 0.5 ha stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

Lantbrukshögskolans jordbruksegendom Lanna. År 1966

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök I

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Havre

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	41,8	100
2		40,7 - 1,1	97
3		42,0 + 0,2	100
4		40,1 - 1,7	96
5		39,7 - 2,1	95
6		40,3 - 1,5	96
7		38,7 - 3,1	93
8	0,6 m	38,8 - 3,0	93

 $m_{diff} = 0,81 \text{ dt/ha}$

Av skördesiffrorna framgår, att den djupa dikningen givit en något högre avkastning.

Observationer: Vid besiktning av försöket den 4 maj kunde man konstatera en något senare upptorkning inom de grunt dikade områdena. Vid vårbrukets början den 9 maj hade skillnaderna utjämnats. Nederbörden var under sommaren och hösten lägre än normalt, och några skillnader med hänsyn till markbärigheten framträdde därför ej.

Djupförsök II

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2 m	35,8	100
2		35,1 - 0,6	98
3		34,7 - 1,0	97
4		35,0 - 0,8	98
5		34,7 - 1,1	97
6		34,1 - 1,6	95
7		34,9 - 0,9	98
8	0,6 m	35,2 - 0,6	98

 $m_{diff} = 0,47 \text{ dt/ha}$

Skördesiffrorna visar en mindre skördenedsättning med minskat dikesdjup. Utslaget kan ej anges som statistiskt säkert.

Observationer: Vid besiktning av försöket den 4 maj kunde man konstatera en något senare upptorkning inom de grunt dikade områdena. Vid vårbrukets början den 9 maj hade skillnaderna utjämnats. Nederbörden var under sommaren och hösten lägre än normalt, och några skillnader med hänsyn till markbärigheten framträdde därför ej.

Kombinerat diknings- och såtidsförsök IDelförsök 1 (dikesavstånd 16 och 32 meter)Resultat av olika såtider

		Gröda: Havre			
		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 32 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Såtid ^{x)}	A (2/5)	51.0	100	46.8	100
	B (9/5)	53.4 ± 2.4	105	49.6 ± 2.8	106
	C (14/5)	50.2 ± 0.8	98	49.7 ± 2.9	106
	D (20/5)	50.9 ± 0.1	100	49.6 ± 2.8	106
		$m_{diff} = 1.17$ dt/ha		$m_{diff} = 1.71$ dt/ha	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	53.4	100
" 32 m	49.7 ± 3.7	93
$m_{diff} = 0.95$ dt/ha		

De erhållna avkastningsskillnaderna mellan olika såtider kan ej anges som statistiskt säkra.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 32-metersavstånden visar en klart högre avkastning för 16-metersdikningen. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Delförsök 2 (dikesavstånd 16 och 80 meter)Resultat av olika såtider

		<u>Dikesavstånd 16 m</u>		<u>Dikesavstånd 80 m</u>	
		Skörd dt/ha	Rel. tal	Skörd dt/ha	Rel. tal
Såtid	A (2/5)	49.8	100	44.0	100
	B (9/5)	50.7 ± 0.9	102	43.0 ± 1.0	98
	C (14/5)	49.7 ± 0.1	100	45.1 ± 1.1	103
	D (20/5)	48.9 ± 0.9	98	44.2 ± 0.2	100
		$m_{diff} = 1.40$ dt/ha		$m_{diff} = 2.24$ dt/ha	

Jämförelse mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16 och 80 metersavstånden

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	50.7	100
" 80 m	45.1 ± 5.6	89
$m_{diff} = 2.38$ dt/ha		

De erhållna avkastningsskillnaderna mellan olika såtider kan ej anges som statistiskt säkra.

Jämförelsen mellan avkastningens storlek vid bästa såtid på 16- och 80-metersavstånden visar en avsevärt högre avkastning för 16-metersdikningen. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Som sammanfattning av avkastningsresultaten från de båda delförsöken kan sägas, att såtiden ej i nämnvärd grad påverkat avkastningen i årets försök. Däremot har det erhållits tydliga utslag för variationen i dikesavstånd.

Observationer:

Såtid	Brukning och sådd	Uppkomst	Avgång	Bindar-mognad
A	2 maj	16 maj	4 juli	16 aug.
B	9 "	22 "	8 "	19 "
C	14 "	27 "	12 "	24 "
D	20 "	2 juni	14 "	28 "

^{x)} För såtid A väljes den tidpunkt, då det minsta dikesavståndet är upptorkat och våren är så långt framskriden, att det är möjligt att börja så. Såtid B, C och D följer sedan med 5 dagars mellanrum. Vid ogynnsam väderlek sker sådden den näst 5 dagar förste lämpliga dag för sådd. Brukningen sker i direkt samband med sådden.

Besiktning den 17 mars: 80-metersavstånden var genomgående sämre upptorkade. Det stod klarvatten mellan tillkammarna. Ingen synbar skillnad mellan 16 och 32-metersavstånden.

Besiktning den 2 maj: 16-metersavståndet klart för brukning, 32-metersavståndet i tidigaste laget för såbäddsberedning, men godtagbar såbädd erhöles. 80-metersavståndet alldeles för dåligt upptorkat. Traktor och harv kunde nått och jämnt ta sig fram.

Besiktning den 9 maj: God såbädd erhöles på 16 och 32-metersavstånden. Ingen förbättring hade inträtt beträffande 80-metersavståndet jämfört med den 2 maj.

Besiktning den 14 maj: God såbädd erhöles på 16 och 32-metersavstånden. Godtagbar, men ej idealisk såbädd erhöles på 80-metersavståndet. Det var där fortfarande något för fuktigt under ytskiktet.

Besiktning den 20 maj: God såbädd erhöles vid samtliga dikesavstånd.

Besiktning den 19 augusti: En tydlig skillnad i mognadsgrad vid olika sätider kunde iakttagas. De tidiga sätiderna på 80-metersavståndet framträdde genom en rikligare grönskottsbildning.

Markbärigheten var god vid skörden och höstplöjningen.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	37	39	59	67	68	51	57	41	37	533
Årets nederbörd	29	87	43	29	31	44	68	40	30	64	44	39	548

Marieholm. År 1966

Försöksvärd: Fångvårdsanstalten, Marjestad

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.1 meter. Det minskar kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 uppreningar. Dikesavstånd 14 meter.

Gröda: Vall II

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1.1 m	42.2	100
2		41.6 - 0.7	98
3		41.7 - 0.5	99
4		42.5 + 0.3	101
5		42.2 ± 0.0	100
6		42.1 - 0.1	100
7		41.6 - 0.7	98
8	0.5 m	43.6 + 1.4	103

$m_{diff} = 1.37$ dt hö/ha

Dikesdjupet synes ej ha påverkat avkastningens storlek i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	29	19	23	36	41	53	67	83	47	56	42	37	533
Årets nederbörd	41	87	38	21	21	7	54	47	34	49	44	44	487

Stensfält. År 1966Försöksvärd: Godsägare R Eliasson, Stensfält, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>			<u>Avståndsförsök</u>		
<u>Dikesavstånd 14 m</u>			<u>Dikesavstånd 28 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30.5	100	1	31.6	100
2	33.9 + 3.4	111	2	33.1 + 1.5	105
3	34.1 + 3.6	112	3	35.3 + 3.7	112
4	34.1 + 3.6	112	4	33.3 + 1.7	105
5	34.7 + 4.2	114	5	35.2 + 3.6	111
			6	34.1 + 2.5	108
			7	35.7 + 4.1	113
			8	35.7 + 4.1	113
			9	36.9 + 5.3	117
			10	37.3 + 5.7	118
$m_{diff} = 1.67$ dt/ha			$m_{diff} = 1.81$ dt/ha		

Skördevärdena anger en stegrad avkastning inom mittområdet mellan diken vid båda dikesavstånden. Orsaken härtill kan inte närmare anges. Att den intensivare dräneringen i dikenas närhet skulle vara orsaken är knappast troligt, eftersom mängden dränerbart vatten i denna jord är liten. Möjligen kan näringsförhållandena ha spelat in. I fjolårets försök var sålunda avkastningen i dikenas närhet avsevärt högre än inom mittområdet mellan ledningarna. Detta får dock betraktas som en ren gissning. Se vidare under observationer.

Observationer: På grund av den tidiga frosten 1965 kunde fältet ej höstplöjas. Våren 1966 utfördes sådden utan föregående plöjning. I samband med uppharvningen av fältet för sådd visade det större dikesavståndet en något sämre upptorkning. Några skillnader i markbärighet mellan dikningarna vid skörden och höstplöjningen framträdde ej.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	2	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	29	554
Årets nederbörd	44	100	56	28	39	14	66	74	42	58	41	62	624

Stommen. År 1966Försöksvärd: Lantbr. Anders Palmstedt, Stommen, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

<u>Avståndsförsök</u>			<u>Avståndsförsök</u>		
<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	68.8	100	1	69.2	100
2	68.7 - 0.1	100	2	66.6 - 2.6	96
3	67.4 - 1.4	98	3	64.7 - 4.5	93
4	67.0 - 1.8	97	4	64.0 - 5.2	92
5	69.2 + 0.4	101	5	64.0 - 5.2	92
			6	63.5 - 5.7	92
			7	62.8 - 6.4	91
			8	63.0 - 6.2	91
			9	61.0 - 8.2	88
			10	60.6 - 8.6	88
$m_{diff} = 1.91$ dt hö/ha			$m_{diff} = 1.55$ dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan diken har erhållits vid det större dikesavståndet. Utslaget kan anges som statistiskt säkert. Med de skörderesultat som erhållits i årets försök, är det mindre dikesavståndet att föredra.

Observationer:Vallens botaniska sammansättning i procent

	Invid dikena	Mellan dikena	
		Dikesavst. 16 m	Dikesavst. 32 m
Baljväxter	6	2	8
Timotej	54	52	71
Ängssvingel	40	44	19
Övriga arter	-	2	2

Uptorkning och markbärighet

Vid besiktning av fältet den 4 maj 1966 kunde ingen uptorkningsskillnad mellan de olika dikningarna konstateras i vallen. Det intilliggande plöjda fältet, som också berördes av dikningarna ifråga, visade en sämre uptorkning vid det större dikesavståndet.

Marken var torr och bärigheten god vid skörden.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	24	87	39	59	67	88	51	57	41	37	603
Årets nederbörd	29	87	43	29	31	44	68	40	30	64	44	39	548

Sunnersbergs prästgård. År 1966

Försöksvärd: Bröderna Karlsson, Prästbolet, Tolsjö

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18.6	100	1	19.3	100
2	17.5 - 1.1	94	2	17.3 - 2.0	90
3	17.1 - 1.5	92	3	17.8 - 1.5	92
4	17.0 - 1.6	91	4	17.9 - 1.4	93
5	18.1 - 0.5	97	5	17.3 - 2.0	90
$m_{diff} = 0.62 \text{ dt/ha}$			6	17.6 - 1.7	91
			7	17.2 - 2.1	89
			8	17.3 - 2.0	90
			9	17.7 - 1.6	92
			10	17.3 - 2.0	90
			$m_{diff} = 0.68 \text{ dt/ha}$		

En viss skördenedsättning mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 3 maj 1966 visade det större dikesavståndet en sämre uptorkning. Skillnaderna utjämnades emellertid till den 8 maj, då vårbruket började. Under sommaren och hösten var nederbörden låg och några olikheter i markbärighet mellan de prövade dikningarna framträdde ej vid skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	32	23	29	38	39	55	66	89	53	65	49	43	581
Årets nederbörd	29	98	45	30	33	12	57	33	26	59	37	40	499

Sötåsen. År 1966Försöksvärd: Skaraborgs läns landsting, Sötåsens egendom, Töreboda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	41.1	100	1	39.4	100			
2	40.7 - 0.4	99	2	38.8 - 0.6	98			
3	41.2 + 0.1	100	3	39.8 + 0.4	101			
4	41.1 ± 0.0	100	4	40.2 + 0.8	102			
5	40.5 - 0.6	99	5	39.7 + 0.3	101			
$m_{diff} = 0.77 \text{ dt/ha}$			6	39.3 - 0.1	100			
			7	38.8 - 0.6	98			
			8	39.1 - 0.3	99			
			9	39.1 - 0.3	99			
			10	38.8 - 0.6	98			
			$m_{diff} = 0.73 \text{ dt/ha}$					

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Marken var nästan helt upptinad under det djupa snötäcket. Efter avsmältningen under tiden den 22-28 april skedde upptorkningen snabbt. Vid tiden för vårbrukets början (8-10 maj) förelåg inga skillnader i upptorkning mellan de prövade dikningarna. Markbärigheten var god vid skörd och höstplöjning.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	44	100	56	28	39	14	66	74	42	58	41	62	624

Tyskagården. År 1966Försöksvärd: Bröderna Häggren, Tyskagården, Sk. Åsaka, Skara

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Vall i

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal			
1	48.8	100	1	49.2	100			
2	46.8 - 2.0	96	2	50.6 + 1.4	103			
3	45.8 - 3.0	94	3	49.5 + 0.3	101			
4	45.6 - 3.2	93	4	51.7 + 2.5	105			
5	45.4 - 3.4	93	5	52.1 + 2.9	106			
$m_{diff} = 0.67 \text{ dt hö/ha}$			6	54.0 + 4.8	110			
			7	51.6 + 2.4	105			
			8	53.0 + 3.8	108			
			9	52.8 + 3.6	107			
			10	52.6 + 3.4	107			
			$m_{diff} = 1.92 \text{ dt hö/ha}$					

Av de redovisade skördesiffrorna framgår, att det erhållits en viss skördenedsättning mellan dikena på 18-metersavståndet. 36-metersavståndet uppvisar däremot en ökning av avkastningen inom mittområdet mellan ledningarna. Resultaten från de båda avstånden är sålunda varandra motsägande, vilket gör att man inte närmare kan uttala sig om dikesavståndets inverkan på avkastningen i årets försök.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	35	24	27	40	41	61	69	84	54	61	44	41	581
Årets nederbörd	34	96	48	36	34	16	67	56	29	60	39	47	562

Vrå Nolgården. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Bertel Thomsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Stamdikningsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Gröda: Korn

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 15 m	20.0	100
Stamdikning x)	20.4 + 0.4	102
$m_{diff} = 2.60$ dt/ha		

2. Bandförsök

<u>Dikesavstånd 15 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.5	100
2	23.0 - 0.5	98
3	22.6 - 0.9	96
4	22.3 - 1.2	95
5	22.5 - 1.2	95

$m_{diff} = 0.46$ dt/ha

Av resultaten enligt punkt 1 framgår, att de prövade dikningarna givit praktiskt taget lika stor avkastning.

Bandförsöket visar en svat skördedepression mellan dikena.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 3 maj 1966 förelåg det anmärkningsvärt små skillnader i upptorkning. Endast i slutfårorna kunde man konstatera upptorkningsskillnader mellan 15-metersdikningen och de stamdikade områdena. Däremot var det enligt försöksvärden avsevärt segare och svårare att plöja de stamdikade rutorna hösten 1965.

Marken var torr vid skörden med fullgod bärrighet över hela fältet.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	44	100	56	28	39	14	66	74	42	58	41	62	624

Värings prästgård. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Väringer, Prästgården, Väring

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall II

Djupförsöket

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.6 meter vid parcell 8. I försöket ingår 4 upprepningar. Dikesavstånd 16 meter.

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	1.1 m	31.7	100
2		30.5 - 1.2	96
3		27.5 - 4.2	87
4		27.6 - 4.1	87
5		29.6 - 2.1	93
6		29.1 - 2.6	92
7		31.5 - 0.2	99
8		29.0 - 2.7	92

$m_{diff} = 3.16$ dt hö/ha

X) Detta försöksmoment består av 120 x 50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

Den djupare dikningen har givit något högre skörd. Utslaget ligger emellertid helt inom felgränserna och kan ej tillmätas någon betydelse.

Observationer: Försökets tillförlitlighet är ej tillfredsställande på grund av stor skillnad i skördenivå och beståndssammansättning inom olika delar av försöksområdet.

Några skillnader i markens upptorkning och bärkraft vid olika dikesdjup har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	22	27	38	41	59	71	81	47	54	42	39	554
Årets nederbörd	39	79	46	28	19	14	52	48	24	48	34	50	481

Värmlands län

Kvarntorp . År 1966

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trösil, Lantbruksförvaltning, Mölnbacka

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 27 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	38.6	100	1	39.2	100
2	35.4 - 3.2	92	2	34.6 - 4.6	88
3	33.5 - 5.1	87	3	33.7 - 5.5	86
4	32.5 - 6.1	84	4	33.5 - 5.7	85
5	32.5 - 6.1	84	5	31.9 - 7.3	81
$m_{diff} = 0.69$ dt hö/ha			6	31.7 - 7.5	81
			7	30.6 - 8.6	78
			$m_{diff} = 1.00$ dt hö/ha		

Skördsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Utslagen kan anges som statistiskt säkra. Med de avkastningsresultat som erhållits, får man vid en intensifiering av dikningen täckning för årskostnadsstegringen ned till ett dikesavstånd av 10 meter.

Observationer:

Vallens botaniska sammansättning i procent

	Invid dikena	Mellan dikena	
		Dikesavst. 18 m	Dikesavst. 27 m
Baljväxter	15	40	4
Timotej	42	50	47
Ängssvingel	37	7	43
Övriga arter	6	3	6

Upptorkning och markbärighet

Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Helå året
Medelnederbörd	39	27	30	32	44	51	67	84	56	61	48	46	585
Årets nederbörd	38	94	37	14	36	10	48	71	16	55	102	94	615

Norenberg. År 1966

Försöksvärd: Arrendator Reidar Pettersson, Norenberg, Lindfors

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall IV

Avståndsförsök

Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	47.7	100	1	47.2	100
2	44.1 - 3.6	92	2	44.2 - 3.0	94
3	43.4 - 4.3	91	3	43.3 - 3.9	92
4	43.5 - 4.2	91	4	42.1 - 5.1	89
5	43.4 - 4.3	91	5	42.5 - 4.7	90
$m_{diff} = 0.79$ dt hö/ha			6	41.8 - 5.4	89
			7	43.0 - 4.2	91
			8	43.0 - 4.2	91
			9	42.5 - 4.7	90
			10	42.9 - 4.3	91
			$m_{diff} = 0.56$ dt hö/ha		

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök, motsvarar emellertid ej den ökade årskostnaden för denna dikning.

Observationer:

Vallens botaniska sammansättning i procent

	Invid dikena	Mellan dikeng	
		Dikesavst. 18 m	Dikesavst. 36 m
Baljväxter	6	6	7
Timotej	81	84	81
Kärrgröe	8	7	10
Övriga arter	5	3	2

Upptorkning och markbärighet

Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	50	35	45	38	53	64	75	100	70	72	60	63	725
Årets nederbörd	26	66	50	35	55	28	74	76	38	80	94	98	720

Uddeholm. År 1966

Försöksvärd: Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm

Matj.: Mätligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Diupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.5 meter vid parcell 8. I försöket ingår 6 upprepningar. Dikesavstånd 18 meter.

Gröda: Korn

Parc. nr	Dikesdjup	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.2 m	12.5	100
2		11.8 - 0.6	95
3		12.9 + 0.4	104
4		12.2 - 0.3	98
5		13.4 + 1.0	108
6		13.9 + 1.4	111
7		13.1 + 0.6	105
8	0.5 m	14.7 + 2.2	118

$m_{diff} = 0.62 \text{ dt/ha}$

Grödan var svag och något ojämn, vilket minskar försökets tillförlitlighet. Av skördevärdena framgår att den grunda dikningen givit högre avkastning. Utslaget kan anges som statistiskt säkert.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	49	36	42	37	53	65	78	97	63	68	59	59	706
Årets nederbörd	38	73	49	42	49	16	68	89	66	79	78	90	737

Västanå. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Torvald Svensson, Västanå, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök			Avståndsförsök		
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 90 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	11.1	100	1	10.1	100
2	10.5 - 0.6	95	2	11.5 + 1.4	114
3	10.2 - 0.9	92	3	10.9 + 0.8	108
4	10.1 - 1.0	91	4	11.1 + 1.0	110
5	9.7 - 1.4	87	5	11.3 + 1.2	112
$m_{diff} = 0.70$ dt/ha			6	10.3 + 0.2	102
			7	9.4 - 0.7	93
			8	8.9 - 1.2	88
			9	8.4 - 1.7	83
			10	8.9 - 1.2	88
			$m_{diff} = 1.32$ dt/ha		

Skördevärdena är onormalt låga, vilket nedsätter försökets tillförlitlighet i sådan grad, att något närmare uttalande om dikningens inverkan på avkastningen knappast kan göras.

Observationer: Den torra väderleken medförde, att det ej framträdde några skillnader i upp-torkning och markbärighet under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	37	72	46	32	46	25	75	57	34	49	81	90	645

Ölmskog. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Alf Williamsson, Ölmskogs gård, Väse

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök			Avståndsförsök		
Dikesavstånd 18 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20.5	100	1	19.8	100
2	20.7 + 0.2	101	2	19.9 + 0.1	101
3	20.3 - 0.2	99	3	19.2 - 0.6	97
4	20.7 + 0.2	101	4	19.1 - 0.7	96
5	20.9 + 0.4	102	5	19.2 - 0.6	97
$m_{diff} = 0.53$ dt/ha			6	19.4 - 0.4	98
			7	18.9 - 0.9	95
			8	19.0 - 0.8	96
			9	19.2 - 0.6	97
			10	19.4 - 0.4	98
			$m_{diff} = 0.58$ dt/ha		

Någon mera betydande skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	37	26	29	35	43	58	84	84	51	61	51	47	606
Årets nederbörd	47	90	51	23	38	28	38	79	43	50	67	102	656

Örebro län

Askersunds By. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Karl Einar Andersson, Askersunds By, Askersund

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällättlera

Gröda: Höstvete

<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Avståndsförsök</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal			
1	21,3	100	1	22,8	100			
2	22,7 + 1,4	107	2	23,8 + 1,0	104			
3	22,1 + 0,8	104	3	25,6 + 2,8	112			
4	22,6 + 1,3	106	4	27,1 + 4,3	119			
5	23,0 + 1,7	108	5	27,6 + 4,8	121			
	$m_{diff} = 1,17 \text{ dt/ha}$		6	27,6 + 4,8	121			
			7	28,1 + 5,3	123			
			8	28,3 + 5,5	124			
			9	28,2 + 5,4	124			
			10	29,1 + 6,3	128			
				$m_{diff} = 1,61 \text{ dt/ha}$				

Försökets tillförlitlighet är mindre god. Det förelåg en betydande variation i skördevärdenas storlek inom olika delar av försöket beroende på en uttunning av beståndet under vintern, vilken troligtvis förorsakats av fusariumangrepp. Utvintringen hade bl.a. i vissa fall träffat områdena mitt över dikena, vilket i de redovisade skördevärdena kommer till uttryck i en högre avkastning inom mittområdena mellan dikena.

Man kan därför inte dra några slutsatser beträffande dikesavståndets inverkan på avkastningen med ledning av skördesiffrorna i årets försök.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 2 maj var upptorkning och markbärighet klart sämre inom områden med det större dikesavståndet. Vid skörden och höstplöjningen var markbärigheten god över hela försöket.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	42	33	34	41	46	65	70	89	54	63	52	54	643
Årets nederbörd	36	82	42	34	35	26	53	55	71	43	53	72	602

Falkenå. År 1966

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå säteri, Fjugesta

Matj.: Mullrik styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

1. Resultat enligt den äldre försöksmetodiken med parcellerna uttagna tvärs över dikena.

Dikesavstånd	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
16 m	55,8	100
" 24 m	54,6 - 2,2	96
" 32 m	51,2 - 5,6	90
$m_{diff} = 2,38 \text{ dt hö/ha}$		

<u>Dikesavstånd 16 m</u>			<u>Dikesavstånd 32 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	62.7	100	1	58.2	100
2	62.1 - 0.6	99	2	56.6 - 1.6	97
3	62.7 ± 0.0	100	3	56.1 - 2.1	96
4	63.1 + 0.4	101	4	55.3 - 2.9	95
5	61.2 - 1.5	98	5	57.8 - 0.4	99
$m_{diff} = 1.50$ dt hö/ha			6	55.8 - 2.4	96
			7	56.6 - 1.6	97
			8	56.4 - 1.8	97
			9	56.9 - 1.3	98
			10	56.1 - 2.1	96
			$m_{diff} = 1.33$ dt hö/ha		

Av resultaten enligt den äldre försöksmetodiken framgår, att de båda större dikesavstånden givit lägre skörd. Utslagen kan dock ej anges som statistiskt fullt säkra.

Resultaten av bandförsöket visar ej någon mera betydande skördenedsättning mellan dikena. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Under den tidiga våren visade det större dikesavståndet en något sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna helt utjämnats. Vid skörden och plöjningen för höstsädd, var marken mycket torr.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	25	18	27	33	47	62	76	85	52	57	39	34	555
Årets nederbörd	41	82	47	22	37	31	67	57	59	82	46	75	646

Klockhammar. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. N E Nilsson, Klockhammar, Närkes Kil

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Älv: Styv lera

Gröda: Havre

<u>Avståndsförsök</u>					
<u>Dikesavstånd 18 m</u>			<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	16.2	100	1	16.6	100
2	16.2 ± 0	100	2	15.8 - 0.8	95
3	15.9 - 0.3	98	3	15.7 - 0.9	95
4	16.2 ± 0	100	4	15.8 - 0.8	95
5	15.6 - 0.6	96	5	16.1 - 0.5	97
$m_{diff} = 0.49$ dt/ha			6	15.5 - 1.1	93
			7	15.9 - 0.7	96
			8	15.9 - 0.7	96
			9	16.0 - 0.6	96
			10	16.4 - 0.2	99
			$m_{diff} = 0.44$ dt/ha		

Någon mera betydande skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 9 maj var upptorkningen märkbart sämre på det större dikesavståndet. Vid vårbrukets början den 17 maj hade skillnaderna utjämnats. Markbärigheten var god vid skörden och höstplöjningen.

<u>Nederbörd:</u>	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	33	28	32	40	49	60	76	86	58	66	50	48	626
Årets nederbörd	57	96	48	25	50	27	66	68	60	92	62	84	735

Västmanlands län

Gålby. År 1966

Försöksvärd: Godsägare Gunnar Larsson, Strö, Köping

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 36 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.7	100	1	30.8	100
2	33.8 + 1.1	103	2	30.1 - 0.7	98
3	35.6 + 2.9	109	3	30.8 ± 0.0	100
4	35.0 + 2.3	107	4	29.9 - 0.9	97
5	35.0 + 2.3	107	5	28.0 - 2.8	91
			6	28.2 - 2.6	92
			7	28.0 - 2.8	91
			8	28.1 - 2.7	91
			9	28.7 - 2.1	93
			10	30.0 - 0.8	97

$m_{diff} = 1.53 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 1.24 \text{ dt/ha}$

Beståndet varierade i betydande grad inom försöket. Resultaten är därför inte fullt tillförlitliga. Det mindre avståndet uppvisar en viss ökning av avkastningen inom mittområdet mellan ledningarna. En mindre skördenedsättning mellan dikena har däremot erhållits på 36-metersavståndet. Resultaten från de båda avstånden är sålunda varandra något motsägande. Något närmare uttalande om dikesavståndets inverkan på avkastningen kan därför ej göras.

Observationer: Vid besiktning av fältet den 12 maj 1966 visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Några problem ur markbärighetssynpunkt har ej framträtt under de torra väderleksförhållanden som rått under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	18	22	37	44	51	71	76	51	51	40	40	527
Årets nederbörd	27	36	28	23	19	19	82	44	71	57	48	80	534

Norrby prästgård. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Nore Andersson, Norrby prästgård, Sala

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Dikesavstånd 16 m			Dikesavstånd 24 m		
Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal	Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35.1	100	1	34.1	100
2	34.7 - 0.4	99	2	33.2 - 0.9	97
3	34.3 - 0.8	98	3	33.8 - 0.3	99
4	33.8 - 1.3	96	4	32.3 - 1.8	95
5	34.7 - 0.4	99	5	33.2 - 0.9	97
			6	34.2 + 0.1	100
			7	33.6 - 0.5	99

$m_{diff} = 0.63 \text{ dt/ha}$

$m_{diff} = 0.88 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Observationer: Några skillnader mellan dikningarna ifråga om markens upptorkning eller bärkraft har ej framträtt under året.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	26	18	22	37	44	51	71	76	51	51	40	40	527
Årets nederbörd	42	54	42	27	21	12	68	81	57	68	66	132	670

Väster-Säby. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Karl-Erik Andersson, Väster-Säby, Kungsör

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Havre

På grund av den tidiga frosten hösten 1965 kunde försöket ej plöjas. Detta i förening med den torra väderleken under en stor del av vegetationsperioden 1966 gjorde att grödan blev svag, ojämn och ogräsfyllt. Det är ej möjligt att dra några slutsatser beträffande dikningens verkan med ledning av de erhållna skördesiffrorna. Dessa har därför ej medtagits i redogörelsen.

Nederbörd:	jan.	feb.	mar.	apr.	maj	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	Hela året
Medelnederbörd	31	22	25	35	44	63	73	87	57	58	44	41	580
Årets nederbörd	44	6,0	39	30	25	24	74	38	57	66	46	93	596

RESULTAT AV 1966 ÅRS BEVATTNINGSFÖRSÖK

Under året har 19 bevattningsförsök genomförts. 15 försök har vattnats med sötvatten, varav 9 med olika stora givor per bevattningstillfälle. Övriga 4 försök är långliggande sådana med olika givor salthaltigt vatten. I ett av dessa ingår även led med olika givor sött vatten,

14 försök har varit kombinerade bevattnings- och kvävegödslingsförsök. Det gäller 6 försök i matpotatis, 3 i fabrikspotatis, 1 i betesvall och 4 i gräsvall för ensilage. I 5 av matpotatisförsöken har även ingått två kaliumgödslingsnivåer.

Försöken med salthaltigt vatten och försöket i serie R1-202 har vattnats med små spridare eller spridarsystem. Övriga försök har vattnats med vanliga roterande s.k. långsamspridare.

Målsättningen har varit att vattna vid varje tidpunkt som 1/2-2/3 av rotzonens växttillgängliga vatten uttömts och att då ge så mycket vatten som svarar mot denna uttorkning. Detta gäller för försök med sötvatten och i förekommande fall för de högsta vattengivorna. I försöken med salthaltigt vatten har de högsta givorna avsetts ge en viss urlakning av salter. Vattengivor och tidpunkter för bevattning har i de flesta försök baserats på undersökning av markens vattenhållande egenskaper och på bestämning av grödans röttdjup samt på en genomsnittlig vattenbortgång av 3 mm per dag från slutna och växande bestånd. En relativt detaljerad redogörelse för försökens bevattning har lämnats i Aktuellt från Lantbrukshögskolan, nr 74, 1965, sid. 18-21.

Analysen till försöken har genomförts på följande sätt och av respektive institutioner:

Markfysikaliska bestämmingar. Enligt rutinförfarande. Institutionen för lantbrukets hydroteknik. Uppgifter om växttillgängligt vatten avser den mängd marken varaktigt kan hålla om grundvattennivån är belägen 1,5 m under markytan.

Markkemiska bestämmingar. Enligt konventionella metoder för markkartering. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt.

Kemisk sammansättning av skördeprodukter. Lantbrukshögskolans analyslaboratorium.

Stärkelsehalt. Enligt spec. vikt. Lantbrukskemiska kontrollstationen, Kristianstad.

Skador och sjukdomar hos potatis. Analyserna har utförts

efter ett något mera omfattande analysförfarande än vid SMAK-kontroll. Svensk Matpotatiskontroll (SMAK).

Kokanalys av potatis. Enligt gängse förfarande. Statens centrala frökontrollanstalt.

Stockholms län

Sättra, År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Lars Emilsson, Sättra gård, Edsbro

Markkaraktäristik:

Horisont		Växttillg.		Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
cm	Jordart	vatten, mm	H	lättlös	förråd	lättlös	förråd
0-20	nmh moig sand	ca 30	5.2	III	3	III	1
20-50	moig sand	ca 25	5.7	II	2	I	1

R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 1000 kg PK 15-25 våren 1966

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kårsta)	34	43	64	70	63	274
Årets	26	14	71	64	35	210

Bevattning: 30/6 31 mm, 20/7 30 mm, 25/8 31 mm. Summa 92 mm.

Försöksgödsling, per ha

K₁ 500 kg 50 % kaliumsulfat (=allmän gödsling)

K₂ 1000 "

N 0 kg 21 % am.sulfat

N⁰ 250 "

N₁ 500 "

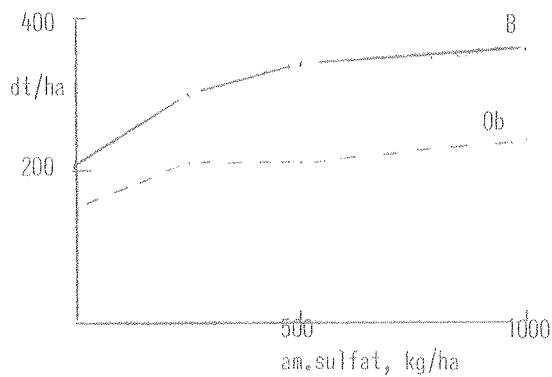
N₂ 1000 "

N₃ 1000 "

Plantantal, m:tal per ha: 58300

Knölskörd, dt per ha:

		N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
K_1	Ob (obev.)	139	200	213	249	200	
	B (bev.)	193	288	341	347	292	
K_2	Ob	165	223	209	226	206	
	B	205	320	343	369	309	
M:tal		176	258	276	297	252	
$m_{diff, N} = 14.9$							
K_1		166	244	277	298	246	$m_{diff, K} = 11.1$
K_2		185	272	276	297	257	
Ob		152	212	211	237	203	$m_{diff, bev.} = 30.5$
B		199	304	342	358	301	

Bevattningseffekt. Bevattning har i genomsnitt ökat knölskörden med 98 dt per ha. Ökningen, som är statistiskt säker, är minst i N_0 och störst i N_2 och N_3 .

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 250 (N_1), 500 (N_2) och 1000 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 82, 100 och 121 dt per ha. Skillnader större än 32 dt är statistiskt säkra. Utan bevattning har nämnda kväveled givit skördeökningar av 60, 59 respektive 85 dt per ha. Med bevattning har motsvarande merskördar blivit 105, 143 och 159 dt per ha.

Kaliumgödsling. Det finns inga säkra skillnader mellan kaliumleden. I N_0 och N_1 har dock 1000 kg kaliumsulfat (K_2) givit större knölskörd än 500 kg (K_1). Tidigare år - 1964 och 1965 - har utbytet av K_2 varit bäst i N_0 .

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
Ob	< 35 mm	32	25	23	17
	35 - 55 "	57	72	72	77
	55 - 70 "	1	3	5	6
B	< 35 mm	17	8	7	5
	35 - 55 "	81	85	82	80
	55 - 70 "	2	7	11	15

Såväl bevattning som stigande kvävegivor har medfört en ökning av knölstorleken. Resultaten är medeltal för kaliumleden, som inte skiljer sig nämnvärt från varandra.

Skador och sjukdomar. Bevattning har medfört mindre skorvarepp och lägre andel missformade knölar. Antalet felenheter för starka skador ha blivit lägre.

Stigande kvävegivor har ökat andelen missformade knölar och därmed också antalet felenheter för starka skador.

Inga nämnvärda skillnader har erhållits mellan kaliumleden.

Kokanalys. Utslagen för bevattning är små. Det finns dock en tendens till mindre framträdande jordsmak och besk smak i bevattnade led.

För stigande kvävegivor har sönderkokningen avtagit något samt antalet blötkokta och mörkfärgade

knölar ökat.

Analyserna visar inga nämnvärda skillnader i kokkvalitet mellan kaliumleden.

Vattmyren. År 1966

Försöksvärd: Korsnäs AB, Gimo säteri, Gimo

Markkarakteristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt förråd
0-20	mf svagt lerig sand	25	5.2	IV 3	II 1
20-50	sand	17	5.5	IV 3	I 1

R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall

Gröda: 2:a årets timotej - ängssvingel vall

Allmän gödsling per ha: 600 kg PK 15-30 över hela försöket våren 1966. Därutöver har bevattnade och kvävegödslade led grundgödslats med en blandning av PK 15-30 och kalimagnesia för att kompensera för merbortförel av P och K med 1965 års skördar jämfört med det försöksled, som varken bevattnats eller kvävegödslats.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Österby)	32	46	60	74	59	271
Årets	13	18	50	50	31	162

Bevattning: 31/5, 15/6, 27/6, 21/7 och 25/8.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 600$, $N_2 = 1200$, $N_3 = 1800$ och $N_4 = 2400$ kg 15.5 % kalksalpeter per ha. Respektive mängder har fördelats i tre lika stora givor, på våren samt efter 1:a och 2:a skörd,

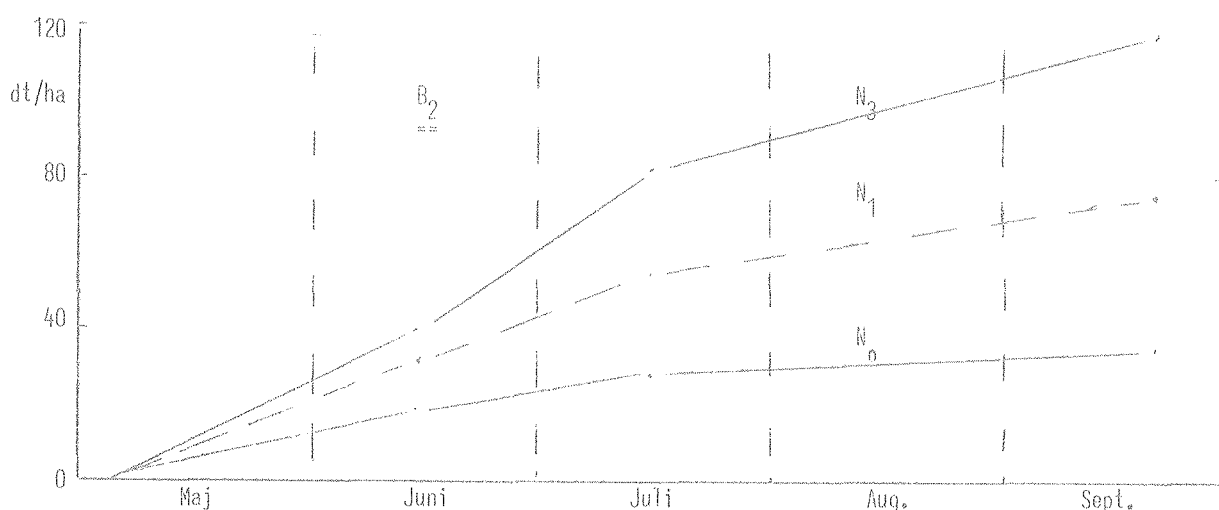
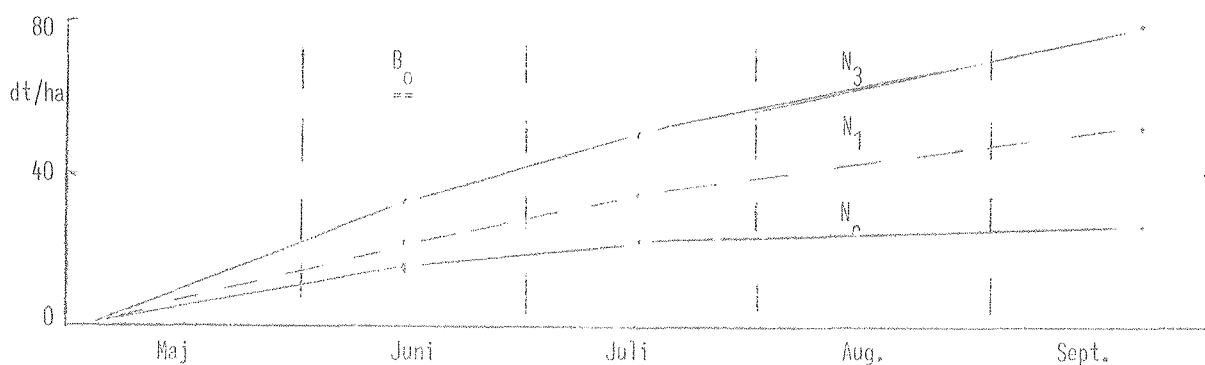
Total torrsubstansskörd, dt per ha

	N_0	N_1	N_2	N_3	N_4	M:tal
B_0 0 mm bev.	27.7	52.7	63.8	79.5	78.9	60.5 $m_{diff,bev.} = 5.1$
B_1 73 "	30.7	66.8	94.1	106.2	101.4	79.8
B_2 114 "	34.9	75.3	97.1	117.6	116.8	88.3
B_3 155 "	34.7	68.3	104.9	119.6	118.0	89.1
M:tal	32.0	65.8	90.0	105.7	103.8	79.4

$m_{diff, N} = 3.3$

Torrsubstansmängd vid enskilda skördar och total grönmasseskörd ; för bev.-led m:tal över alla N-led, för N-led m:tal över alla bev.-led

	Torrsubstans, dt per ha				Grönmassa	
	14/6	15/7	20/9	totalt	ton per ha totalt	% torrsubstans M:tal
B_0	25.7	13.8	21.0	60.5	20.5	29.5
B_1	29.4	25.2	25.2	79.8	30.5	26.2
B_2	32.5	29.4	26.4	88.3	35.0	25.2
B_3	34.9	28.0	26.2	89.1	35.9	24.8
$m_{diff, bev.}$	3.1	1.7	1.1	5.1	1.7	
N^0	17.5	8.8	5.7	32.0	10.8	29.7
N_1	26.8	19.4	19.6	65.8	23.0	28.6
N_2	32.6	27.5	29.9	90.0	33.1	27.1
N_3	38.7	33.6	33.4	105.7	41.7	25.4
N_4	37.5	31.4	34.9	103.8	43.8	23.7
$m_{diff, N}$	2.4	1.1	1.0	3.3	1.2	

Tillväxt i torrsubstans; för bevattningsleden B_0 och B_2

Bevattningseffekt. Vattning med 73, 114 och 155 mm har i medeltal höjt den totala torrsubstansskörden med 19.3, 27.8 respektive 28.6 dt per ha. Differenser större än 12 dt per ha är statistiskt säkra. Bevattningseffekten är störst vid de tre högsta kvävegiverna.

Merutbyte för bevattning har erhållits vid varje skördetillfälle. Mellan medelskördarna från B_1 , B_2 och B_3 finns dock inga säkra skillnader vid någon tidpunkt.

Kvävegödslingseffekt. Gödsling med 600 (N_1), 1200 (N_2), 1800 (N_3) och 2400 (N_4) kg kalksalpeter per ha har i genomsnitt höjt den totala torrsubstansskörden med 33.8, 58.0, 73.7 respektive 71.8 dt per ha. Skillnaden mellan N_3 och N_4 ligger inom felgränserna. Störst kväveeffekt har erhållits i de två led som fått mest vatten.

Även för varje delskörd är den genomsnittliga skördeökningen över alla bevattningsled statistiskt säker upp till N_3 . Ej heller i de led, som fått mest vatten, har N_4 vid något tillfälle givit högre skörd än N_3 .

Bortförel av näringsämnen, kg per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	N_4
<u>Ca</u>	B_0	14	26	40	50	61
	B_1	16	32	45	66	77
	m:tal B_2 o. B_3	20	35	52	74	90
<u>P</u>	B_0	9	18	24	28	29
	B_1	10	24	35	42	39
	m:tal B_2 o. B_3	12	25	38	46	47
<u>K</u>	B_0	75	174	221	302	311
	B_1	82	203	338	394	364
	m:tal B_2 o. B_3	97	213	337	423	427

Risinge. År 1966

Försöksvärd: Godsägare Tord Gademan, Risinge gård, Gime

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt förråd
0-20	nmh styvare mellanlera	26	6.8	III 3	III 5
20-50	styv - mycket styv lera	39	7.1	III 3	IV 5

R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall

Gröda: 2:a årets timotej - ängssvingel vall

Allmän gödsling per ha: Som försöket vid Vattmyren s. 62

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Österby)	32	46	60	74	59	271
Årets	12	7	73	54	29	175

Bevattning: 6/6, 21/6, 22/7 och 6/9.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 600$, $N_2 = 1200$ och $N_3 = 1800$ kg 15.5 % kalksalpeter per ha. Respektive mängder har fördelats i tre lika stora givor, på våren samt efter 1:a och 2:a skörd.

Total torrsubstansskörd, dt per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal
B_0	0 mm	24.0	56.5	90.7	109.2	70.1
B_1	57 "	23.7	69.5	96.4	121.6	77.8
B_2	85 "	24.3	69.2	99.1	119.9	78.1
B_3	130 "	28.3	70.7	99.4	126.2	81.2

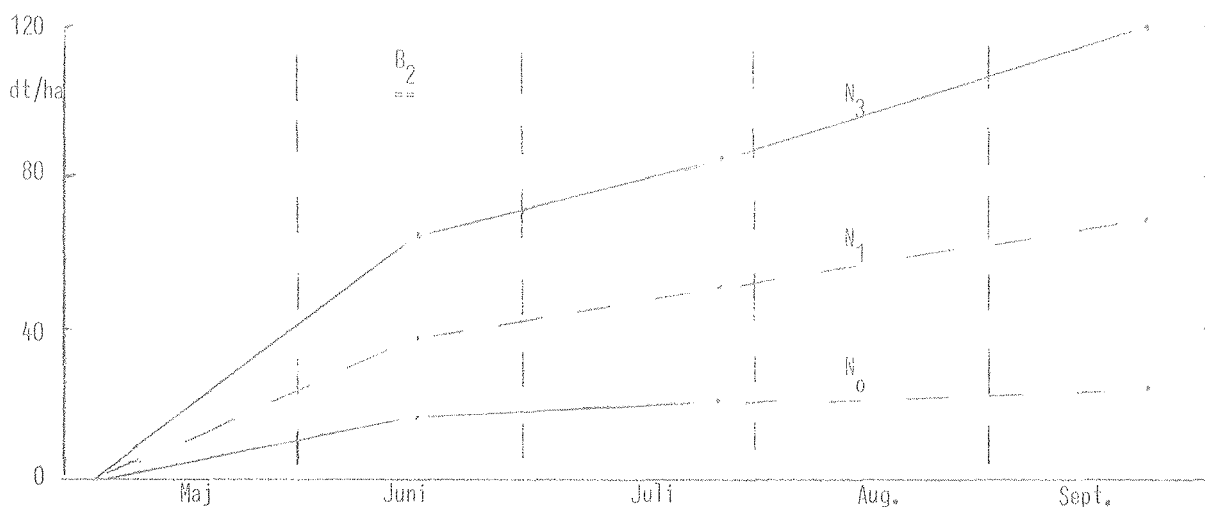
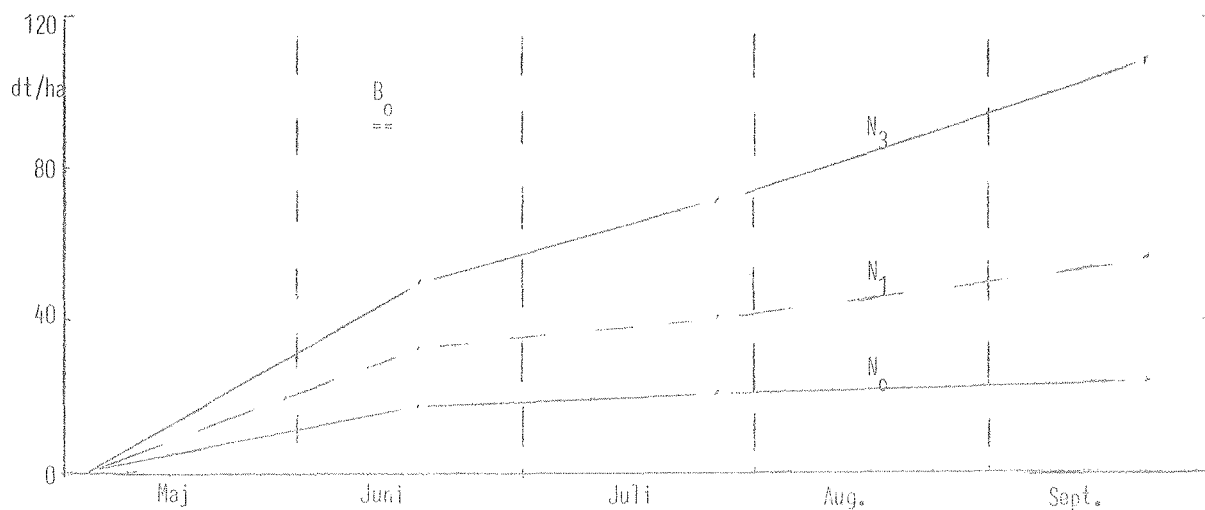
M:tal 25.1 66.5 96.4 119.2 76.8

 $m_{diff, N} = 3.0$

Torrsubstansmängd vid enskilda skördar och total grönmasseskörd; för bev.-led m:tal över alla N-led, för N-led m:tal över alla bev.-led.

	Torrsubstans, dt per ha				Grönmassa	
	16/6	26/7	21/9	totalt	ton per ha totalt	% torrsubstans m:tal
B_0	35.4	13.0	21.7	70.1	27.7	25.3
B_1	38.8	17.0	22.0	77.8	31.8	24.5
B_2	39.4	17.4	21.3	78.1	32.7	23.9
B_3	40.9	18.5	21.8	81.2	34.1	23.8
$m_{diff, bev.}$	1.7	0.7	0.6	2.0	0.7	
N	18.0	4.2	2.9	25.1	8.4	30.0
N_0	36.3	12.9	17.3	66.5	23.9	27.8
N_1	45.6	20.6	30.2	96.4	40.3	23.9
N_2	54.7	28.2	36.3	119.2	53.7	22.2
$m_{diff, N}$	2.2	0.9	1.4	3.0	1.1	

Tillväxt i torrsbstans: för bevattningsleden B_0 och B_2

Bevattningseffekt. Vattning med 57, 85 och 130 mm har i medeltal höjt den totala torrsbstansskörden med 7.7, 8.0 respektive 11.1 dt per ha. De inbördes differenserna mellan B_1 , B_2 och B_3 är icke säkra. Utbytet av bevattning är störst i de tre kvävegödsade leden.

Ingen merskörd har erhållits vid den sista delskörden, för den sista bevattningen.

Kvävegödslingseffekt. Gödning med 600 (N_1), 1200 (N_2) och 1800 (N_3) kg kalksalpeter per ha har i genomsnitt höjt den totala torrsbstansskörden med 41.4, 71.3 respektive 94.1 dt per ha. Alla differenser är statistiskt mycket starkt signifikanta. Kväveeffekten är störst i de vattnade leden.

Även varje delskörd har givit säkra skillnader mellan kväveleden.

Bortförel av näringsämnen, kg per ha

			N_0	N_1	N_2	N_3
<u>Ca</u>		B_0	13	29	54	68
	m:tal	$B_1 - B_3$	15	38	55	74
<u>P</u>		B_0	7	17	29	36
	m:tal	$B_1 - B_3$	7	21	31	40
<u>K</u>		B_0	54	148	281	369
	m:tal	$B_1 - B_3$	56	187	314	411

Kalmar län

Gunnarstorp. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Bengt Darnéus, Gunnarstorp, Söderåkra

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mm moränmo	6.5	III	2	III	2
20-50	stenig moränmo	7.0	II	2	I	1

R1-201. Olika ojvor salthaltigt vatten

Försöket utlagt 1960

Gröda: Korn m. insådd

Allmän gödsling per ha: 500 kg PK 15-15 och 500 kg 25 % kalkammonsalpeter våren 1966.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Ölvingstorp)	39	38	62	67	50	256
Årets	38	18	35	42	ca 35	168

Bevattnings: 8/6 och 22/6

Kärnskörd, 15 % vatten, dt per ha

a	0 mm bev.	19.1
b	15 + 15 "	28.7 + 9.6
c	30 + 30 "	31.3 + 12.2
d	45 + 45 "	32.4 + 13.3

 $m_{diff} = 1.9$

Betydande skördeökningar har erhållits för bevattning. Differenserna mellan de tre vattnade leden ligger däremot inom felgränserna.

Observationer m.m. Markkemiska analyser har utförts på prov från matjorden på våren och på hösten. Våren 1966 fanns det kvarstående effekter från föregående års bevattningar. Sommarens vattningar gav sedan främst upphov till ökade natrium- och klorångder på hösten. Natriuminnehållet på hösten var dock inte större än vid samma tidpunkt föregående år.

Kärnskördens rymdvikt blev störst i de tre vattnade leden.

Det tillförda vattnet har i m:tal haft en total salthalt av 0.55 %.

St. Aby. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. K-G Axelsson, St. Aby, Rosenfers

Markkaraktäristik:

Horisont	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
				lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mm lerig sand	44	5.2	II	2	II	1
20-50	lerig sand	38	5.6	I	1	I	1

R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Magnum Bonum

Allmän gödsling per ha: 800 kg 19-20 % superfosfat

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sep.	maj - sept.
M:tal (MÅVILLA)	42	48	70	70	53	283
Årets	68	79	28	32	36	243

Bevattnings: 22/7 26 mm, 11/8 28 mm och 6/9 20 mm. Summa 74 mm.

Anm. Halva försöket vattnades delvis den 31/8. P.g.a. blåst måste bevattningen dock avbrytas och slutföras d. 6/9.

Under 3 dagar närmast efter 2:a bev. föll 20 mm regn.

Försöksödsling, per ha

K₁ 500 kg 50 % kaliumsulfat
 K₂ 1000 "

N₀ 0 kg 21 % am.sulfat

N₁ 250 "

N₂ 500 "

N₃ 1000 "

Plantantal, m:tal per ha: 52100

Knölskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
K ₁	Ob (obev.)	204	283	332	317	284	
	B (bev.)	212	278	324	342	289	
K ₂	Ob	249	290	343	325	302	
	B	254	307	346	342	312	
M:tal		229	299	335	332	297	
"diff, N = 20.1							
K ₁		208	280	328	330	286	"diff, K = 12.6
K ₂		251	298	345	334	307	
Ob		226	286	338	321	293	"diff, bev. = 5.1
B		233	293	335	342	301	

Bevattningsseffekt. Vattningen har icke givit något säkert utbyte. Detta torde delvis vara en följd av nederbörden strax efter bevattning nr 2.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 250 (N₁), 500 (N₂) och 1000 (N₃) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 60, 107 respektive 103 dt per ha. Skillnader större än 42 dt är statistiskt säkra.

Troligen har en del kväve urlakats efter ca 60 mm regn 28-29 juni.

Kaliumgödsling. I N har 1000 kg kaliumsulfat givit en säker merskörd jämfört med 500 kg per ha. I övrigt ligger skillnaderna mellan kaliumleden inom felgränserna.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd. Värdena är medeltal över bevattnings- och kaliumled, mellan vilka endast små inbördes skillnader erhållits

	N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
< 35 mm	26	20	14	13
35 - 55 "	70	75	76	75
55 - 75 "	4	5	10	12

Stigande kvävegivor har medfört en viss ökning av knölstorleken.

Skador och sjukdomar. För de vattnade leden finns en tendens till mindre skovangrepp, färre missformade knölar och knölar med sprickor samt lägre antal felenheter.

Stigande kvävegivor har medfört en liten ökning av blötröteangrepp, flera missformade knölar samt en ökning av antalet felenheter för starka skador.

Mellan kaliumleden finns inga nämnvärda skillnader.

Kokanalys. Knölarna från det vattnade ledet har fått mindre framträdande besk smak. I övrigt finns inga utslag för bevattning.

För stigande kvävegivor har sönderkokningen avtagit något samt antalet blötkokta och mörkfärgade knölar ökat något.

Dubblering av kaliumgivan har medfört något mindre sönderkokning, bättre smakegenskaper och ett större antal blötkokta knölar.

Fredriksström. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Peter Johansson, Fredriksströms gård, Trekanten

Markkaraktäristik:

Horisont	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
				lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mm lerig morän- sand	37	6.6	III	2	II	1
20-50	Svagt lerig morän- sand	61	6.8	I	2	I	1

R1-205. Bevattning - kvävegödsling till betesvall

Försöket utlagt 1964

Allmän gödsling per ha: Som försöket vid Vattmyren s. 62

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Ölvingstorp)	39	38	52	67	50	256
Årets	39	35	53	55	23	205

Bevattning:

Datum	9/6	16/6	26/6	19/7	23/8	13/9	Summa
mm	21	29	29	29	31	26	165 mm/ 6 bev.

Anm. Under tiden 26-29 juni föll 22 mm, 23-25 juli 18 mm och 23-25 augusti 12 mm regn.Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 800$, $N_2 = 1600$ och $N_3 = 2400$ kg 15.5 % kalksalpeter per ha. Respektive mängder har fördelats i fyra olika stora givor efter 1:a, 2:a, 3:e och 4:e skörd.Beståndets sammansättning; % av olika arter vid 5:e (sista) skörd

	Obevattnat				Bevattnat			
	N_0	N_1	N_2	N_3	N_0	N_1	N_2	N_3
Baljväxter, huvudsakligen vitklöver	38	7	4	1	65	23	6	8
Gräs	62	93	95	99	35	77	94	92
Övriga arter	-	-	1	-	-	-	-	-

Total torrsubstansskörd, dt per ha

	N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
Obev.	38.6	66.6	78.1	78.0	65.3	$m_{diff. bev.} = 7.2$
Bev. 165 mm	69.1	80.5	91.5	89.1	82.5	
M:tal	53.8	73.5	84.8	83.6	73.9	

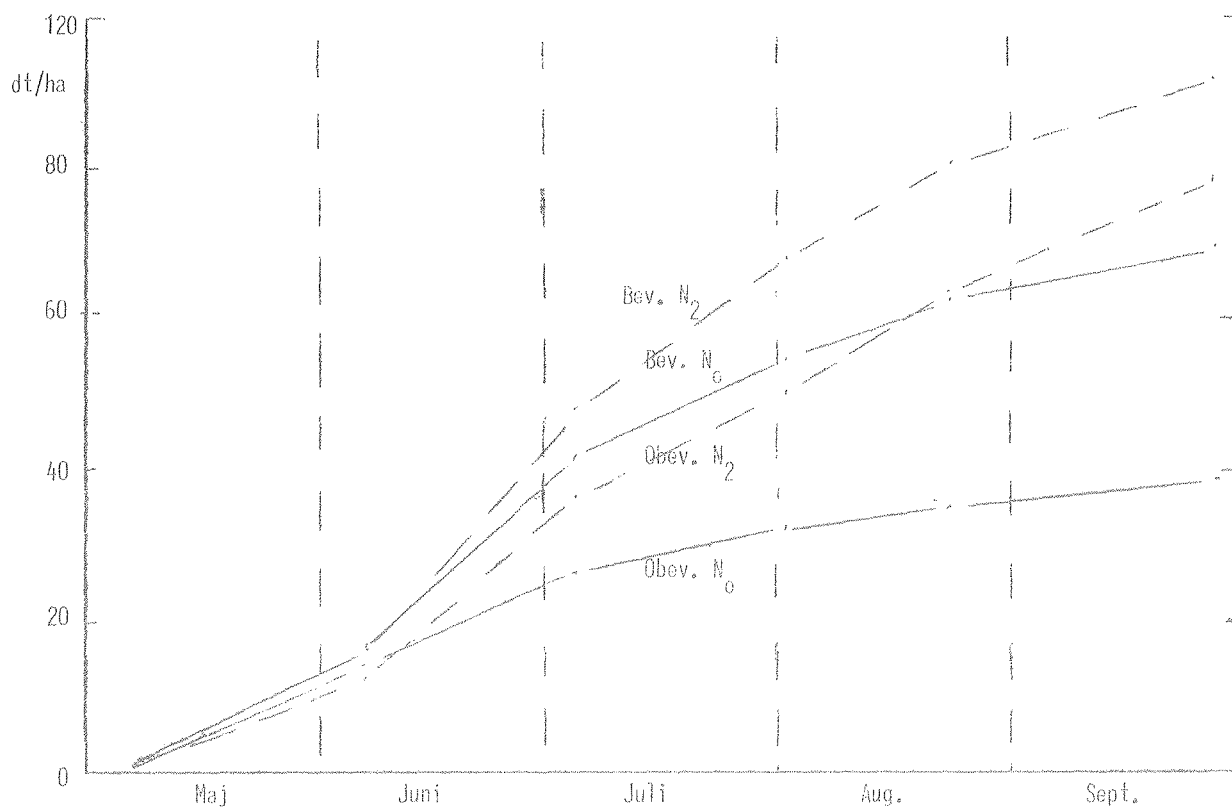
 $m_{diff, N} = 2.5$

Försöket har skördats genom slätter. Ingen betning har förekommit under 1966.

Torrsubstansskörd vid enskilda skördar och total grönmasseskörd; för obev. och bev. m:tal över alla N-led, för N-led m:tal över obev. och bev.

	Torrsubstans, dt per ha						Grönmassa	
	6/6	4/7	1/8	23/8	27/9	totalt	ton per ha totalt	% torrsubstans m:tal
Obev.	13.6	20.3	11.6	9.7	10.1	65.3	34.9	18.7
Bev.	15.6	29.5	17.0	10.8	9.6	82.5	51.6	16.0
$m_{diff, bev.}$	0.6	3.5	1.9	1.1	1.0	7.2	4.1	
N	15.1	18.9	9.4	5.3	5.1	53.8	32.3	16.7
N_0	15.7	24.8	14.7	9.3	9.0	73.5	43.9	16.7
N_1	14.2	27.9	16.9	12.9	12.9	84.8	48.3	17.6
N_2	13.3	28.1	16.2	13.4	12.6	83.6	48.6	17.2
$m_{diff, N}$	0.7	1.4	0.8	0.3	0.5	2.5	1.5	

Tillväxt i torrsbstans

Bevattningsseffekt. Vatning med 165 mm har ökat den totala torrsbstansskörden med 30,5 dt per ha i N₀, 13,9 dt i N₁, 13,4 dt i N₂ och 11,1 dt per ha i N₃. Den stora skillnaden mellan bev. och obev. i N₀ är delvis en följd av det större vitklöverinslaget i bevattnade rutor.

Merutbytet för bevattning har huvudsakligen erhållits vid 2:a och 3:e skörd.

Kvävegödslingseffekt. Totalskörden av torrsbstans har både med och utan bevattning ökat upp till 1600 kg kalksalpeter per ha (N₂). Differenserna mellan N₀, N₁ och N₂ är statistiskt säkra.

Alla de fyra delskörda, före vilka kvävegödsling skett, visar också säkra skördeökningar upp t.o.m. N₃ för stigande kvävegivor.

Bortförse] av näringsämnen, kg per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
<u>Ca</u>	Obev.	34	59	62	68
	Bev.	85	89	83	84
<u>P</u>	Obev.	16	27	29	28
	Bev.	29	34	36	34
<u>K</u>	Obev.	125	227	276	268
	Bev.	245	303	333	312

Blekinge län

Steneryd. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Sten Pettersson, Steneryd, Jämjöslätt

Markkaraktistik:

Horisont cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
			lättlösfig	förråd	lättlösfig	förråd
0- 20	nmh lerig sand	6,8	IV	3	III	1
20- 50	lerig sand	6,4	III	2	II	1

R1-202. Olika vattengivor till gröda i växtföljd

Försöket utlagt 1960

Gröda: 3:e årets timotej - luservail F1 lusern gick dock ut under vintern 1965/66.

Allmän gödsling per ha: 200 kg PK 15-30 och 300 kg 15,5 % kalksalpeter över hela försöket våren 1966. Försöksleden b, c och d gödslades därutöver på våren med en blandning av PK 15-30 och kalimagnesia i mängder svarande mot merbortförselein av P och K med 1965 års skördar jämfört med försöksled a. Hela försöket gavs den 4 juni 200 kg kalksalpeter och efter 1:a skörd 200 kg PK 15-30 och 100 kg kalksalpeter.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj-sept.
M:tal (Nättraby)	35	44	67	58	53	257
Årets (Karlskrona)	37	44	30	53	29	193

Bevattning: 16/6 och 21/7

Avkastning

	Torrsubstans, dt per ha			Grönmassa	
	15/6	12/8	totalt	ton per ha totalt	% torrsubstans m:tal
a 0 mm bev.	52,4	25,6	78,0	37,6	20,8
b 16+ 15 "	56,3	29,6	85,9	42,5	20,2
c 30+ 31 "	52,6	30,8	83,4	42,0	19,9
d 45+ 46 "	51,1	27,7	78,8	41,0	19,2
^m diff	2,5	2,1	3,2	1,5	

Vattningarna, som utfördes efter 1:a skörd, har givit en mindre skördeökning i 2:a skörd. Ökningen är dock icke helt säker i något av de tre vattnade leden.

Försöket upplöjdes efter 2:a skörd för höstsädd.

Bortförselein av näringsämnen, kg per ha

	a	b	c	d
Ca	44	44	43	39
P	24	26	26	24
K	226	258	255	239

Härnestad. År 1966

Försöksvärd: Fru Christina Engström, Härnestads gård, Åhus

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
				lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mf svagt lerig sand	ca 30	7.9	IV	3	III	2
20-50	svagt lerig sand	ca 25	8.3	III	3	II	2

R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Bintje

Allmän gödsling per ha: 30 ton stallgödsel hösten 1965 och 1000 kg PK 15-25 våren 1966

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets	51	71	66	63	46	291

Bevattning: 4/7 29 mm, 20/7 30 mm. Summa 59 mm.

Anm. Den 2:a bev. sattes in några dagar för tidigt med hänsyn till nederbördsförhållanden och markfuktighet. Fr.o.m. den 25/7 regnade det sedan 86 mm under ca 3 veckor.

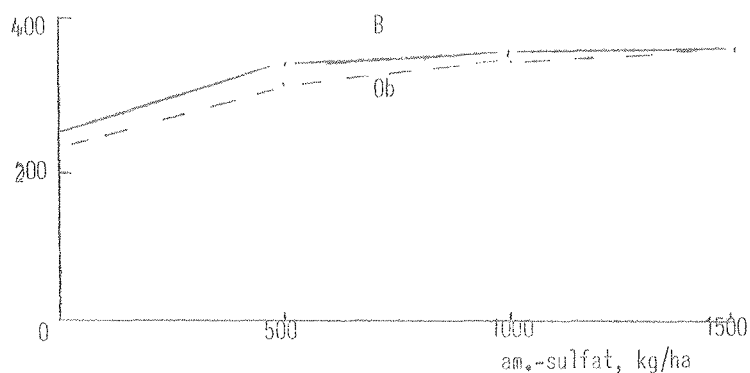
Försöksgödsling, per ha

K ₁	500 kg 50 % kaliumsulfat (=allmän gödsling)
K ₂	1000 "
N ₀	0 kg 21 % am.sulfat
N ₁	500 "
N ₂	1000 "
N ₃	1500 "

Plantantal, m:tal per ha: 38000

Knölskörd, dt per ha:

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
K ₁	Ob (obeve.)	224	329	348	356	314	
	B (beve.)	247	360	344	362	328	
K ₂	Ob	233	290	342	361	307	
	B	254	319	368	357	325	
M:tal		240	325	360	359	318	
m ^o diff, N = 11.8							
K ₁		236	345	346	359	321	m ^o diff, K = 5.7
K ₂		244	305	355	359	316	
Ob		229	310	345	358	311	m ^o diff, beve. = 6.7
B		250	340	356	359	326	

Bevattnings-effekt. Utbytet för bevattning är litet och icke säkert mer än i N_0 och N_1 . Dessa resultat kan tänkas bero på att de vattnade leden drabbats av störst urlakning⁰ av näringsämnen efter den rikliga nederbörden i slutet av juli och början av augusti och att då proportionsvis mest kväve förlorats på de högsta kvävenivåerna.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 85, 110 respektive 119 dt per ha. Skillnader större än 25 dt är statistiskt säkra.

Det är troligt att en del kväve urlakats efter 44 mm regn 10-11 juni.

Kaliumgödsling. Den låga kaliumgivan har i N_1 givit högre knölskörd än dubbla givan. I övrigt är differenserna mellan kaliumleden små och osäkra.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
Ob	< 35 mm	10	6	5	5
	35 - 55 "	85	84	81	82
	55 - 75 "	5	10	14	13
B	< 35 mm	8	5	5	4
	35 - 55 "	87	87	82	80
	55 - 75 "	5	8	13	16

Skillnaderna mellan ovattnat och vattnat är små. Stigande kvävegivor har däremot medfört en ökning av knölstorleken. Resultaten är medeltal för kaliumleden, som icke skiljer sig nämnvärt från varandra.

Skador och sjukdomar. Bevattning har medfört mindre skorvångrepp och lägre andel missformade knölar och knölar med sprickor.

Stigande kvävegivor har ökat andelen missformade knölar.

Kaliumleden skiljer sig endast genom en starkare grönfärgning vid den höga givan.

Kokanalys. Resultaten visar inga nämnvärda skillnader mellan någondera av bevattnings-, kväve- eller kaliumleden.

S. Tolegården. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Eric Grahn, S. Tolegården, Vittskövle

Markkaraktistik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt förråd
0-20	mf svagt lerig sand	ca 30	7.7	IV 3	IV 2
20-50	svagt lerig mo	57	8.1	III 3	II 1

<u>Nederbörd:</u>	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets	55	95	68	64	52	334

1. R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Bintje

Allmän gödsling per ha: 20 ton stallgödsel hösten 1965 och 1000 kg PK 15-25 våren 1966.

Bevattning: 12/7 35 mm, 4/8 34 mm. Summa 69 mm.

Anm. Den 1:a bev. följdes inom en vecka av 35 mm regn; den 2:a bev. inom 4 dagar av 30 mm.

Försöksgödsling: Som försök R1-203 vid Härnestad. se sid. 71

Plantantal, m:tal per ha: 40700

Knölskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal		
K ₁	Ob (obev.)	251	379	429	473	383		
	B (bev.)	235	381	408	447	368		
K ₂	Ob	162	373	459	471	391		
	B	276	383	431	461	388		
M:tal		256	379	432	463	382		
m ³ diff, N ³ = 15.3								
K ₁		243	380	419	460	375	m ³ diff, K = 20.9	
K ₂		269	378	445	466	390	m	
Ob		256	376	444	472	387	m ³ diff, bev. = 10.0	
B		255	382	420	454	378		

Bevattningsseffekt. Vattning har i genomsnitt icke givit något utbyte, vilket får ses som en följd av den rikliga nederbörden strax efter bevattningsstillfällena. Vid de två högsta kvävegivorna har vattningen medfört en säker skördesänkning på 24 respektive 18 dt per ha. Resultaten pekar liksom i försöket R1-203 vid Härnestad (s. 71), på att de vattnade N₂- och N₃-leden kan ha förlorat procentuellt mest kväve.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N₁), 1000 (N₂) och 1500 (N₃) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 123, 176 och 207 dt per ha. Skillnader större än 32 dt är statistiskt säkra. Utbytet av kväve har, på de högsta nivåerna, blivit något bättre utan än med bevattning.

Kaliumgödsling. Alla differenser mellan kaliumleden ligger inom felgränserna.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
Ob	< 35 mm	9	5	4	3
	35 - 55 "	83	76	72	66
	55 - 75 "	8	18	24	30
	> 75 "	-	1	-	1
B	< 35 mm	13	7	5	7
	35 - 55 "	82	84	79	75
	55 - 75 "	5	9	16	18
	> 75 "	-	-	-	-

Det finns en tydlig tendens till mindre knölar i vattnade led. Stigande kvävegivor har medfört en ökning av knölstorleken. Resultaten är medeltal för kaliumleden, som inte skiljer sig nämnvärt från varandra.

Skador och sjukdomar. Analysresultaten visar inga nämnvärda skillnader mellan någondera av bevattnings-, kväve- eller kaliumleden.

Kokanalys. Knölna från vattnade led har haft bättre potatissmak och något mera framträdande jordsmak och besk smak än de från ovattnade led.

För stigande kvävegivor har sönderkokningen minskat något.

Dubblering av kaliumgivan har icke medfört några utslag i kokkvalitet.

II. R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis

Sort: Dianella

Allmän gödsling per ha: 20 ton stallgödsel hösten 1965 och 1000 kg PK 15-25 våren 1966.

Bevattning: 14/7 och 3/8.

Anm. Den 1:a bev. följdes inom 5 dagar av 35 mm regn, den 2:a bev. inom 5 dagar av 30 mm.

Försöksgödsling: N₀ = 0, N₁ = 500, N₂ = 1000 och N₃ = 1500 kg 21 % am.-sulfat per ha.

Plantantal, m:tal per ha: 38100

Knölskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
B ₀	0 mm bev.	307	383	368	388	361	m _{diff, bev.} = 16,8
B ₁	41 "	300	367	401	388	369	
B ₂	75 "	320	381	426	412	385	
B ₃	79 "	283	404	415	407	377	
M:tal		302	388	403	399	373	

m_{diff, N} = 16,0

Bevattningsseffekt. Vattning har ökat knölskörden något. Alla skillnader mellan medeltalen ligger dock inom felgränserna. Resultaten får ses som en följd främst av den rikliga nederbörden strax efter bevattningarna.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N₁), 1000 (N₂) och 1500 (N₃) kg am_s-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 86, 101 respektive 97 dt per ha. Skillnader större än 38 dt är statistiskt säkra. Utbytet av kväve är av ungefär samma storleksordning i alla fyra bevattningsleden.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
B ₀	< 35 mm	3	4	3	3
	35 - 55 "	55	62	55	52
	55 - 75 "	42	34	42	42
	> 75 "	-	-	-	3
B ₁ -B ₂ -B ₃	< 35 mm	6	5	4	4
	35 - 55 "	69	62	62	56
m:tal	55 - 75 "	25	32	32	39
	> 75 "	-	1	2	1

I de tre vattnade leden, vilka har praktiskt taget lika storleksfördelning, har knölarna blivit något mindre än i det obevattnade ledet. Knölstorleken har ökat något med stigande kvävegivor.

Stärkelseskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
B ₀		66.6	81.9	75.9	77.1	75.4	m _{diff, bev.} = 3,49
B ₁		65.1	81.6	79.8	80.8	76.8	
B ₂		69.2	78.4	89.9	89.3	81.7	
B ₃		64.2	85.2	86.0	86.6	80.5	
M:tal		66.2	81.8	82.9	83.5	78.6	

m_{diff, N} = 3,30

Skillnaderna mellan medeltalen för bevattningsleden är relativt av samma storleksordning som skillnaderna i knölskörd. De är icke statistiskt säkra. Vattningen har givit bäst utbyte vid de högsta kvävenivåerna. Stärkelsehalten blev där * , högst i B₂ och B₃.

Stigande kvävegivor har medfört ungefär samma skördeökning, relativt sett, i stärkelseskörd som i knölskörde. Medeltalsdifferenser större än 7.5 dt är statistiskt säkra. I det obevattnade ledet och i B₁ har stärkelsehalten sjunkit med stigande kvävegivor.

Helgegården. År 1966

Försöksvärd: Kristianstads läns hushållningssällskap, Helgegården, Skepparslöv

Markkarakteristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlösigt förråd	Kaliumtillstånd lättlösigt förråd
0-20	mf lerig grovmo	ca 33	7.9	IV 4	III 2
20-50	lerig grovmo	ca 40	8.1	III 4	II 2

R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis

Sort: Bintje

Allmän gödsling per ha: 800 kg 19-20 superfosfat hösten 1965.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad)	39	48	82	65	52	206
Årets	54	100	68	44	52	318

Bevattning: 2/8 34 mm.

Anm. Inom 6 dagar efter bev. föll 25 mm regn.

Försöksgödsling, per ha

K₁ 500 kg 50 % kaliumsulfat
K₂ 1000 "

N 0 kg 21 % am.sulfat
N₁⁰ 500 "
N₂¹ 1000 "
N₃² 1500 "

Plantantal, m:tal per ha: 44300

Knölskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
K ₁	Ob (obev.)	184	335	425	444	347	
	B (bev.)	215	354	415	431	354	
K ₂	Ob	172	322	425	471	348	
	B	199	328	431	455	353	
M:tal		193	335	424	450	350	
m ⁰ diff, N = 21.0							
K ₁		199	345	420	438	350	m ⁰ diff, K = 20.1
K ₂		186	325	428	463	350	
Ob		178	329	425	457	347	m ⁰ diff, bev. = 6.2
B		207	341	423	443	353	

Bevattningseffekt. Vattning har i genomsnitt icke givit någon säker merskörd. Merskördarna i N₁ och N₂ på 29 respektive 12 dt är dock statistiskt säkra, liksom skördesänkningen på 14 dt i N₃.

Resultaten pekar liksom i försöken R1-203 vid Härnestad (s. 71) och S. Tolegården (s. 72) på att de vattnade N₂- och N₃- leden kan ha förlorat procentuellt mest kväve efter den rikliga nederbörd, som följde på vattningen.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N₁), 1000 (N₂) och 1500 (N₃) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskördens med 142, 231 respektive 257 dt per ha. Skillnader större än 44 dt är statistiskt säkra. Utbytet av kväve har blivit något bättre utan än med bevattning.

Kaliumgödsling. Alla differenser mellan kaliumleden ligger inom felgränserna.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
Ob	< 35 mm	14	4	1	1
	35 - 55 "	80	80	58	51
	55 - 75 "	6	16	40	44
	> 75	-	-	1	4
B	< 35 mm	13	4	2	2
	35 - 55 "	79	76	64	59
	55 - 75 "	8	20	32	36
	> 75 "	-	-	2	3

På de högsta kvävenivåerna har vattningen medfört något mindre knölar. Stigande kvävegivor har medfört en ökning av knölstorleken. Resultaten är medeltal för kaliumleden, som inte skiljer sig nämnvärt från varandra.

Skador och sjukdomar. Analysresultaten visar inga tydliga skillnader mellan bevattnings- eller kaliumleden. Stigande kvävegivor har medfört större angrepp av brun- och fusariumröta samt skorv plus ökad andel missformade knölar.

Kokanalys. Vattningen har icke medfört några skillnader. För stigande kvävegivor har sönderkokningen minskat något och antalet blötkokta knölar ökat något.

Dubblering av kaliumgivan har givit bättre smakegenskaper men flera blötkekta knölar.

Brohem, År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Gunnar Nilsson, Brohem, Gringeåstad, Gårds Köpinge

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
				lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	mf lorig morän-	33	7.0	V	4	IV	2
20-50	sgnd	39	7.0	V	4	III	2

R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis

Sort: Dianella

Allmän gödsling per ha: 30 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1966.

Nederbörd;	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad	39	48	82	65	52	286
Årets	44	78	65	45	43	275

Bevattning: 25/7 och 26/8

Försöksödsling: N₀ = 0, N₁ = 500, N₂ = 1000 och N₃ = 1500 kg 21 % am.-sulfat per ha

Plantantal, m:tal per ha: 34300

Knölskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal
B ₀	0 mm bev.	301	413	403	357	368
B ₁	33 "	287	416	422	403	382
B ₂	59 "	258	452	435	374	380
B ₃	72 "	252	452	444	386	383
M:tal		274	433	426	380	378

"diff. bev. = 7.7
"diff. N = 9.6

Bevattningseffekt. Vattningen har i genomsnitt höjt knölskörden med 12-15 dt per ha. Dessa ökningarna är dock icke säkra. B₂ och B₃ har givit säkra skördeökningar i N₁ och N₂ och säkra skördesänkningar i N₀.

Kvävegödslingseffekt. Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 159, 152 respektive 106 dt per ha. Skillnader större än 22 dt är statistiskt säkra. Utbytet av kväve är bäst i vattnade led.

Det är troligt att en del kväve urlakats efter 47 mm regn 10-11 juni.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
B_0	< 35 mm	4	3	3	3
	35 - 55 "	40	37	29	36
	55 - 75 "	49	56	56	54
	≥ 75 "	7	4	12	7
$B_1-B_2-B_3$	< 35 mm	3	2	3	2
	35 - 55 "	38	38	31	35
M:tal	55 - 75 "	54	52	56	54
	≥ 75 "	5	8	10	9

Vattningen har icke medfört någon förändring i knölstorlek. Storleken har däremot ökat något med stigande kvävegivor upp till N_2 .

Stärkelseskörd, dt per ha

	N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal
B_0	59.9	79.6	69.7	61.4	67.6
B_1	55.3	81.2	74.3	74.1	71.2
B_2	50.0	85.0	76.9	65.5	69.3
B_3	46.4	87.7	79.1	67.5	70.1
M:tal	52.9	83.4	75.0	67.1	69.6

$m_{diff} = 1.80$

Utslagen för bevattning är relativt sett ungefär lika stora som för knölskörden. Vattningen har icke påverkat stärkelsehalten.

Av kväveleden har N_1 givit betydligt högre stärkelseskörd än de övriga. Alla skillnader mellan medeltalen är statistiskt säkra. Stärkelsehalten har sjunkit med stigande kvävegivor upp till N_2 .

Annelund. År 1966

Försöksvärd: Lantbr. Erik Olsson, Annelund, Gringelstad, Gårds Köpinge

Markkaraktäristik:

Horisont	Jordart	Vägttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlösligt	förråd	Kaliumtillstånd lättlösligt	förråd
0-20	mf lerig moränsand	ca 30	7.4	IV	3	III	2
20-50	" " "	ca 35	7.7	III	3	III	2

R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis

Sort: Dianella

Allmän gödsling per ha: 20 ton stallgödsel och 1000 kg PK 15-25 våren 1966.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Kristianstad)	39	48	82	65	52	286
Årets	44	78	65	45	43	275

Bevattning: 28/7 och 31/8.

Anm. Inom 8 dagar efter 1:a bev. föll 27 mm regn, inom 3 dagar efter 2:a bev. 19 mm.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 500$, $N_2 = 1000$ och $N_3 = 1500$ kg 21 % am.-sulfat per ha.

Plantantal, m:tal per ha: 35300

Knölskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
B ₀	0 mm bev.	255	396	394	374	355	^m diff, bev. = 5.9
B ₁	51 "	266	400	404	374	361	
B ₂	67 "	252	421	397	371	360	
B ₃	71 "	238	398	403	368	357	
M:tal		253	404	400	377	358	

^mdiff. N = 7.7

Bevattnings effekt. Vattningen har i genomsnitt icke givit något utbyte. Även på enskilda kvävenivåer ligger skillnaderna i de flesta fall inom felgränserna. Resultaten får ses som en följd av regnen strax efter bevattningsstillfällena.

Kvävegödslings effekt. Kvävegivorna 500 (N₁), 1000 (N₂) och 1500 (N₃) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 151, 147 respektive 124 dt per ha. Skillnader större än 18 dt är statistiskt säkra. Utbytet av kväve är av ungefär samma storleksordning i alla fyra bevattningsleden.

Det är troligt att en del kväve urlakats efter 47 mm regn 10-11 juni.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃
B ₀	< 35 mm	7	5	4	5
	35 - 55 "	63	57	51	54
	55 - 75 "	30	36	44	40
	> 75 "	-	2	1	1
B ₁ -B ₂ -B ₃	< 35 mm	6	4	4	5
	35 - 55 "	61	53	51	54
	M:tal	31	41	43	40
	> 75 "	2	2	2	1

Storleken har icke påverkats av vattningen men ökat för första kvävegivan (N₁).

Stärkelseskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	M:tal	
B ₀		53.8	78.8	74.5	65.5	68.1	^m diff, bev. = 1.13
B ₁		54.9	77.6	70.7	65.5	67.1	
B ₂		51.4	81.3	71.1	63.1	66.7	
B ₃		51.8	74.0	73.3	67.2	66.6	
M:tal		52.9	77.9	72.4	65.3	67.1	

^mdiff. N = 1.42

Vattningen har i genomsnitt medfört en liten men icke säker skördesänkning. Stärkelsehalten har sjunkit något i kvävegödslade led vid vattning.

Av kväveleden har N₁ givit högst stärkelseskörd. Alla skillnader mellan medeltalen är statistiskt säkra. Stärkelsehalten har sjunkit med stigande kvävegivor.

Tjörnedala, År 1966Försöksvärd: Kristianstads läns hushållningssällskap, Tjörnedala försöksgård, Baskemölla

Markkaraktistik:

Försök	Horisont cm	Jordart	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
				lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
R1-201	0-20	mf moig sand	5.9	11	1	11	1
	20-50	sand	6.3	1	1	1	1
R1-209	0-20	mf moig sand	6.7	11	2	1	1
	20-50	sand	6.8	1	1	1	1

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Simrishamn)	34	40	62	57	54	247
Årets	33	141	60	61	33	328

I o. II. R1-201. Olika givor salthaltigt vatten

Försöken utlagda 1960

Gröda: Korn, Ingrid, med vallinsädd

Allmän gödsling per ha: 300 kg PK 15-15 och 350 kg 15.5 % kalksalpeter

Försöksled:	a	0 mm salthaltigt vatten per bev.
b	20	" " " "
c	40	" " " "
d	60	" " " "

Bevattning: Ingen vattning har utförts. Avsikten härmed har varit att undersöka förekomsten av eventuell efterverkan från tidigare års salttillförsel.

Markkemiska analyser har utförts beträffande en rad olika ämnen på prov från matjord och alv våren 1966. Analysresultaten visar en del kvarstående effekter av tidigare års saltvattentillförsel. I medeltal för båda försöken var sålunda markens Ca-innehåll något lägre, Mg- och Na-mängderna större samt pH-värdet i alven något högre, för de tre vattnade leden. Ca-innehållet hade dock inte sänkte i försöksled b. I övrigt fanns inga nämnvärda skillnader mellan de led, som vattnats.

Knölskörd, dt per ha

	Försök II	Försök I
a	19.9	13.1
b	18.3 - 1.6	11.6 - 1.5
c	18.4 - 1.5	11.0 - 2.1
d	14.6 - 5.3	10.4 - 2.7
^m diff	4.2	2.5

I båda försöken har det vattnade ledet givit och det led som tidigare år fått mest salthaltigt vatten givit lägst skörd. Det finns alltså en klar tendens till negativ efterverkan av tidigare års salttillförsel. Inga skillnader mellan försöksleden är dock statistiskt säkra.

Observationer: Beståndet var mycket dåligt och ojämnt i försök I.

III. R1-209. Olika givor sötvatten och salthaltigt vatten

Försöket utlagt 1958

Gröda: Fjärde årets hundäxing-rödsvingelvall

Allmän gödsling per ha: 700 kg PK 15-15 och 350 kg 15,5% kalksalpeter våren 1966

Bevattning: 8/6Torrsubstansskördar och total grönmasseskörd

	Torrsubstans, dt per ha			Grönmassa	
	7/6	10/10	totalt	ton per ha totalt	% torrsubstans m:tal
a obevattnat	28.3	12.8	41.1	9.8	41.9
b 20 mm sötvatten per bevatt- ningstillfälle	29.0	10.5	39.5	9.9	40.1
c 20 mm salth. vatten "	29.9	12.0	41.9	10.9	38.6
d 40 mm sötvatten "	27.5	11.7	39.2	10.4	37.9
e 40 mm salth. vatten "	28.2	11.4	39.6	11.2	35.5
^m diff	4.9	1.3	5.9	1.5	

Strax före planerad 2:a skörd i juli bröt sig ungdjur in på försöksplatsen så att försöket måste sköras utan avkastningsbestämning. Ingen bevattning har därför skett under de två tagna delskördarnas växttid.

Alla försöksled har givit praktiskt taget lika stor avkastning vid båda skördetillfällena. Detta visar att tidigare års liksom 1966 års salttillförsel icke medfört kvarstående negativa effekter.

En del skillnader har dock erhållits i växtmassans kemiska sammansättning. I de led, som vattnats med salthaltigt vatten, har Ca-halten varit lägre samt Na-, Mg- och Cl-halterna högre än i det ovattnade och i de sötvattnade leden. Detta gäller för båda skördarna.

Vattenanalys. Det salthaltiga vattnet har haft en total salthalt av ca 0.55 %.

Hallands län

Tönnersa. År 1966

Försöksvärd: Hallands läns hushållningssällskap, Tönnersa försöksgård, Eldsberga

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd lättlöslig förråd		Kaliumtillstånd lättlösligt förråd	
0-20	mf lerig mo	28	5.8	IV	2	III	2
20-50	moig sand	20	6.2	II	2	I	1

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Genevad)	40	59	109	94	78	380
Årets	40	74	107	78	49	348

1. R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall

Gröda: 2:a årets timotej-ängssvingel vall

Allmän gödsling per ha: 300 kg PK 15-30 plus ersättningsgödsling som i försök R1-206 vid Vattmyren (s. 62) på våren samt 300 kg PK 15-30 efter 2:a skörd.

Bevattning: 31/5 och 4/7.

Anm. Under perioden 2-13 dagar efter 2:a bev. föll sammanlagt 82 mm regn.

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 800$, $N_2 = 1600$, $N_3 = 2400$ och $N_4 = 3200$ kg 15.5 % kalksalpeter per ha. Respektive mängder har fördelats i fyra lika stora givor, på våren samt efter 1:a, 2:a och 3:e skörd.

Övervintring 1965/66. Vintern 1965/66 var kallare än normalt. I slutet av februari uppstod också isbrännor.

Efter vinterns slut fanns stora skillnader i utvintring mellan olika kväveled; beståndet var bäst i N_0 och sämst i N_3 och N_4 . Däremot syntes inga skillnader föreliggande mellan de fyra bevattningsleden.

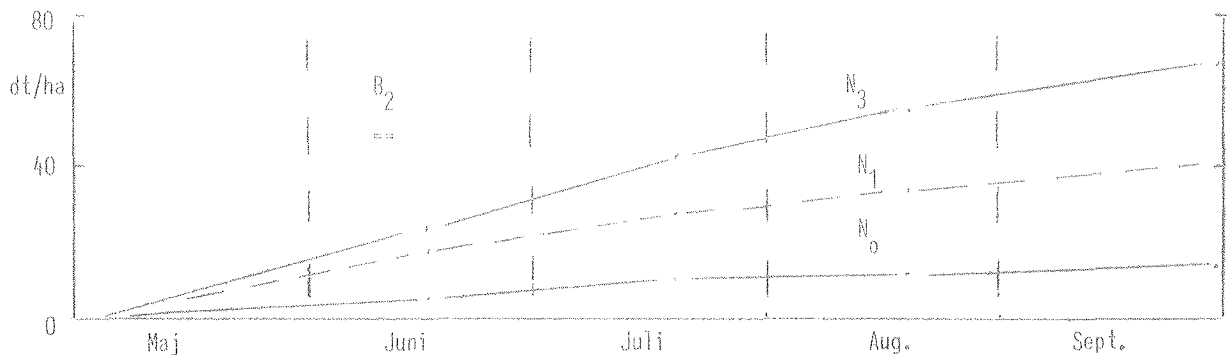
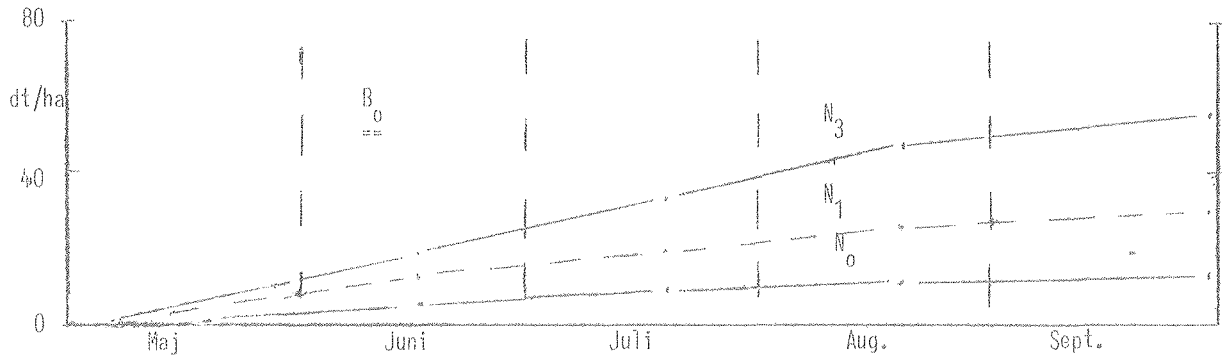
Total torrsubstansskörd, dt per ha

	N_0	N_1	N_2	N_3	N_4	M:tal	
B_0 0 mm bev.	12.9	29.8	45.6	55.7	63.5	41.5	$m_{diff.bev.} = 3.5$
B_1 33 "	13.9	38.3	55.4	70.5	61.6	47.9	
B_2 50 "	14.1	39.9	56.4	56.8	63.9	48.2	
B_3 61 "	13.4	38.9	58.1	60.9	58.0	45.8	
M:tal	13.6	36.7	53.9	63.5	61.8	45.9	
$m_{diff, N} = 2.2$							

Torrsubstansmängd vid enskilda skördar och total grönmasseskörd; för bev.-led m:tal över alla N-led, för N-led m:tal över alla bev.-led

	Torrsubstans: dt per ha					Grönmassa	
	16/6	19/7	19/8	29/9	totalt	ton, per ha totalt	% torrsubstans m:tal
B_0	14.9	10.6	9.7	6.3	41.5	18.6	22.3
B_1	20.7	13.3	7.4	6.5	47.9	21.9	21.9
B_2	17.2	13.6	8.8	8.6	48.2	21.7	22.2
B_3	17.6	11.2	8.7	8.3	45.8	20.6	22.3
$m_{diff.bev.}$	1.1	0.5	0.7	0.7	3.5	1.0	
N_0	5.6	4.3	1.6	2.1	13.6	5.2	26.3
N_1	16.2	8.6	6.0	5.9	36.7	14.7	25.0
N_2	21.5	12.3	10.8	9.3	53.9	23.7	22.7
N_3	23.1	17.2	13.2	10.0	63.5	30.5	20.8
N_4	21.7	18.5	11.9	9.7	61.8	29.3	21.1
$m_{diff.N}$	1.9	1.0	0.8	0.6	2.2	1.7	

B_0 och B_2

På grund av skadorna under vintern har avkastningen blivit betydligt lägre än föregående år.

Bevattningseffekt. Vattning med 33, 50 och 61 mm har i medeltal höjt den totala torrsbstansskörden med 6.4, 6.7 respektive 4.3 dt per ha. Dessa skördeökningar är dock icke säkra. Inget utbyte av vattning har erhållits i N_0 och N_4 . I kväveleden N_1 och N_2 har däremot alla de tre vattnade leden givit en säker skördeökning. I N_3 gäller detsamma för B_1 och B_2 . I inget av dessa fall finns några säkra skillnader mellan olika vattengivor.

Kvävegödslingseffekt. Gödsling med 800 (N_1), 1600 (N_2), 2400 (N_3) och 3200 (N_4) kg kalksalpeter per ha har i genomsnitt höjt den totala torrsbstansskörden med 23.1, 40.3, 49.9 respektive 48.2 dt per ha. Skillnader större än 4.8 dt är statistiskt säkra.

I enskilda bevattningsled har stigande kvävegivor medfört säkra skördeökningar upp till N_4 i B_0 , upp till N_3 i B_1 och B_2 och upp till N_2 i B_3 . Det är troligt att dessa resultat beror på en större urläkning av kväve med stigande vatten- och kvävegivor.

Även i varje delskörd har medelskördarna för vattningsleden i regel ökat upp t.o.m. N_3 .

Bortförsel av näringsämnen, kg per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	N_4
<u>Ca</u>	B_0	7	15	26	34	41
	m:tal $B_1 - B_2 - B_3$	8	18	30	39	39
<u>P</u>	B_0	6	12	20	26	30
	m:tal $B_1 - B_2 - B_3$	6	14	23	29	28
<u>K</u>	B_0	37	84	147	198	214
	m:tal $B_1 - B_2 - B_3$	39	110	185	235	215

II. R1-207. Olika vattengivor - kvävegödsling till gröda i växtföljd

Försöket utlagt 1964.

Gröda: Potatis, Bintje

Allmän gödsling per ha: 1000 kg PK 20-20 hösten 1965.

Bevattning: 5/7

Försöksgödsling: $N_0 = 0$, $N_1 = 500$, $N_2 = 1000$ och $N_3 = 1500$ kg 21 % am.-sulfat per ha.

Plantantal, m:tal per ha: 45800

Knölskörd, dt per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	M:tal	
B_0	0 mm bev.	167	410	464	475	379	$m_{\text{diff. bev.}} = 13.6$
B_1	1 "	158	420	467	498	386	
B_2	9 "	185	430	494	486	399	
B_3	27 "	187	426	476	486	394	
M:tal		174	421	475	486		

$m_{\text{diff. N}} = 16.9$

Bevattningseffekt: Försöksledet B_1 blev endast obetydligt vattnat. I B_2 och B_3 har i genomsnitt erhållits merskördar på 20 respektive 35 dt per ha. De är dock inte säkra. Även på enskilda kvävenivån ligger skördeökningarna för bevattning i de flesta fall inom felgränserna.

Kvävegödslingseffekt: Kvävegivorna 500 (N_1), 1000 (N_2) och 1500 (N_3) kg am.-sulfat per ha har i genomsnitt höjt knölskörden med 247, 301 respektive 312 dt per ha. Skillnader större än 38 dt är statistiskt säkra. Utbytet av stigande kvävegivor är ungefär lika stort i alla fyra bevattningsleden.

Skörd av olika storleksklasser, % av totalskörd

		N_0	N_1	N_2	N_3
$B_0 - B_1$	< 35 mm	20	7	7	6
	35 -55 "	69	72	72	65
	m:tal	11	21	21	29
B_2	< 35 mm	7	5	9	9
	35 -55 "	71	73	75	70
	55 -75 "	12	19	16	21
B_3	< 35 mm	16	9	7	8
	35 -55 "	68	70	69	70
	55 -75 "	14	21	24	22

Vattningen har icke medfört större knölar. Kvävegödslingen har däremot ökat knölstorleken. Mellan de tre kvävegödslade leden finns endast små skillnader.

Skador och sjukdomar. Vattningen har medfört något lägre skorvangrepp och färre antal felenheter för starka skador. Skorvangreppen har också minskat vid stigande kvävegivor. Kvävegödslingen har därjämte minskat antalet knölar med sprickor.

Kokanalys. Vattningen har icke givit nämnvärda utslag mer än något bättre smakegenskaper i B_3 . För stigande kvävegivor har sönderkokningen avtagit och antalet blötkokta knölar ökat något.

Skaraborgs län

Häkantorp, År 1966

Försöksvärd: Godsägare Anders Eneström, Häkantorp, St. Levene

Markkaraktäristik:

Horisont cm	Jordart	Växttillg. vatten, mm	pH	Fosfortillstånd		Kaliumtillstånd	
				lättlöslig	förråd	lättlösligt	förråd
0-20	nmh moig lättlera	38	5.5	III	3	III	3
20-50	styv lera	55	5.7	II	3	IV	5

R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall

Gröda: 1:a årets timotej - ängssvingel vall

Allmän gödsling per ha: 300 kg PK 15-30 på våren och 300 kg PK 15-30 efter andra skörd.

Nederbörd:	maj	juni	juli	aug.	sept.	maj - sept.
M:tal (Länna)	37	44	73	72	60	286
Årets	31	44	51	44	33	203

Bevattnings: 9/6, 30/6, 25/7, 29/7 och 31/8.

Anm. Vattningen den 30/6 blev insatt något tidigt med hänsyn till markens fuktighet. Den 25/7 måste avbrotts göras p.g.a. blåst. Denna vattning slutfördes den 29/7.

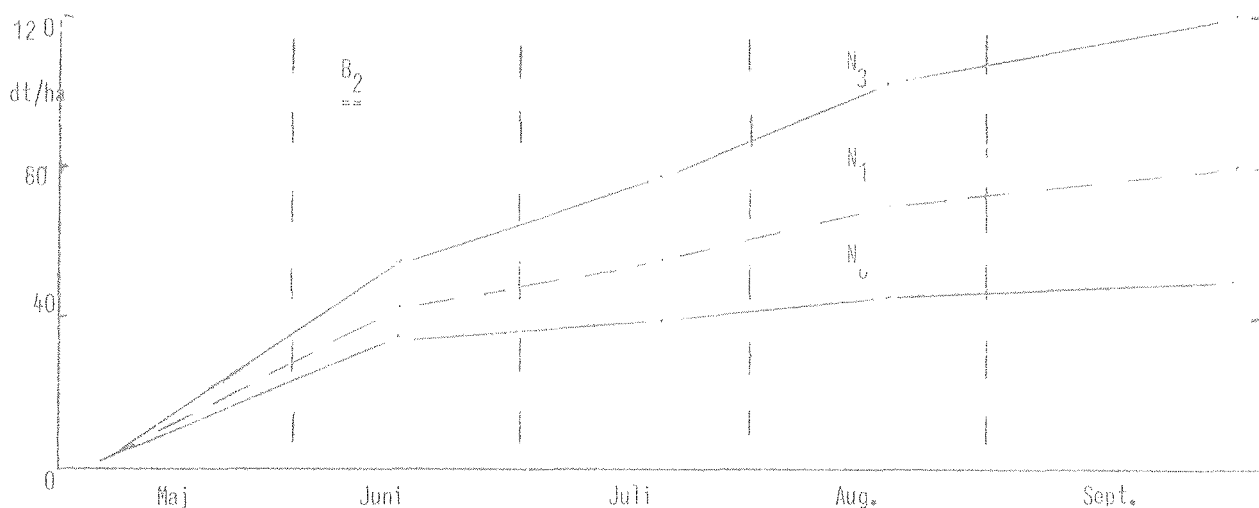
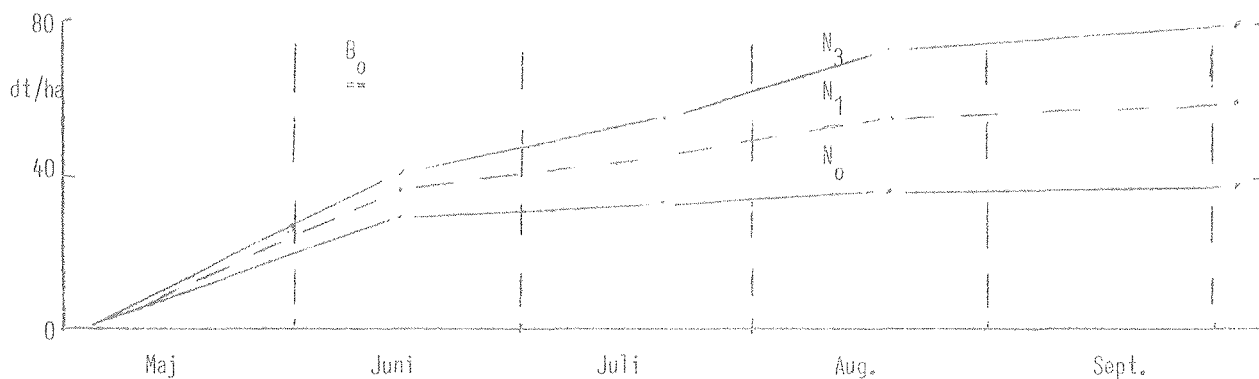
Försöksgödsling: Som i försök R1-206 vid Tönnersa. Se s. 81

Total torrsubstansskörd, dt per ha

		N ₀	N ₁	N ₂	N ₃	N ₄	M:tal	
B ₀	0 mm bev.	39.3	59.9	75.1	81.1	86.6	68.2	m _{diff,bev.} = 2.5
B ₁	75 "	45.6	75.0	99.4	104.8	114.0	87.8	
B ₂	103 "	50.0	80.2	108.7	119.5	122.1	96.1	
B ₃	127 "	50.6	86.3	113.1	121.7	128.5	100.0	
M:tal		46.1	75.3	99.1	106.8	112.8		
								m _{diff,N} = 2.8

Torrsubstansmängd vid enskilda skördar och total grönmasseskörd; för bev.-led m:tal över alla N-led, för N-led m:tal över alla bev.-led

	Torrsubstans, dt per ha					Grönmassa	
	14/6	19/7	18/8	3/10	totalt	tcn per ha totalt	% torrsubstans m:tal
B ₀	38.4	11.5	13.3	5.0	68.2	30.1	22.7
B ₁	44.8	14.9	17.6	10.5	87.8	43.2	20.3
B ₂	46.6	17.6	19.2	12.7	96.1	49.6	19.4
B ₃	43.2	21.3	21.9	13.6	100.0	53.4	18.7
m _{diff,bev.}	2.2	1.2	0.9	0.7	2.5	1.2	
N ₀	32.4	5.2	5.6	2.9	46.1	20.2	22.8
N ₁	40.8	11.6	14.3	8.6	75.3	34.6	21.8
N ₂	44.8	18.9	22.0	13.4	99.1	50.0	19.8
N ₃	48.6	21.4	23.0	13.8	106.8	56.3	19.0
N ₄	49.5	24.4	25.1	13.8	112.8	59.3	19.0
m _{diff,N}	1.8	1.0	0.6	0.6	2.8	1.4	

Tillväxt i torrsubstans; för bevattningsleden B_0 och B_2

Bevattningseffekt. Vattning med 75, 103 och 127 mm har i medeltal höjt den totala torrsubstansskörden med 19.6, 27.9 respektive 31.8 dt per ha. Skillnader större än 5.7 dt är statistiskt säkra. Utbytet för vattning är störst i N_2 , N_3 och N_4 och i dessa led av samma storleksordning.

Merskörd för bevattning har erhållits i varje delskörd. Även i 1:a skörd, som togs endast 5 dagar efter den första vattningen, har de tre vattnade leden givit ett säkert merutbyte.

Kvävegödslingseffekt. Gödsling med 800 (N_1), 1600 (N_2), 2400 (N_3) och 3200 (N_4) kg kalksalpeter per ha har i genomsnitt höjt den totala torrsubstansskörden med 29.2, 53.0, 60.7 respektive 66.7 dt per ha. Differenser större än 6.1 dt är statistiskt säkra. Utbytet av kväve har blivit störst i de vattnade leden.

Kvävegivorna N_1 och N_2 har i genomsnitt över alla bevattningsled givit säkra merskördar vid varje skördetillfälle. Den högsta kvävegivan N_4 har givit ett säkert merutbyte jämfört med N_3 vid 2:a och 3:e skörd.

Bortförsel av näringsämnen, kg per ha

		N_0	N_1	N_2	N_3	N_4
Ca	B	21	33	44	51	58
	B_1^0	25	39	59	68	80
	m:tal B_2 o. B_3	30	44	62	77	93
P	B	11	19	24	29	29
	B_1^0	14	27	38	38	41
	m:tal B_2 o. B_3	16	30	44	44	47
K	B	101	176	237	283	307
	B_1^0	126	235	352	390	414
	m:tal B_2 o. B_3	144	264	388	446	474
Mg	B	7	11	16	19	19
	B_1^0	8	14	22	25	27
	m:tal B_2 o. B_3	9	16	23	27	30

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

Inledning		Skaraborgs län	
Väderlek under år 1966		Bruntorp	avst. 28
Resultat av enskilda försök		Öjupedal	djup 28
<u>Stockholms län</u>		Frugården	avst. 29
Vasa säteri	avst. 5	Gamla Karstorp	djup 29
<u>Uppsala län</u>		Gammelstorp	avst. 30
Lövstholm	avst. 6	Gunnarstorp	" 31
Skrällinge	" 6	Lanna	djup 32
Örbyhus	" 7	Lanna komb. dikning och såtid	33
<u>Södermanlands län</u>		Maricholm	djup 34
Edeby	avst. 8	Stensfält	avst. 35
Fiholm	djup 8	Stommen	" 35
Gärdesta	avst. 9	Sunnarbergs prästgård	" 36
Törsta	" 9	Sötåsen	" 37
Vallby prästgård	" 10	Tyskagården	" 37
<u>Östergötlands län</u>		Vrå Nollgården	stamdikning 38
Fullerstad	avst. 11	Värings prästgård	djup 38
Hageby	djup 11	<u>Värmlands län</u>	
Ingelstad	avst. 12	Kvarnorp	avst. 40
Stora Greby	" 12	Norenberg	" 40
Vänge Södergård	" 12	Uddeholm	djup 41
Västerby	" 13	Västana	avst. 42
<u>Jönköpings län</u>		Ölmskog	" 42
Lidhult	avst. 14	<u>Örebro län</u>	
Åby	" 14	Åskersunds by	avst. 43
<u>Kronobergs län</u>		Falkenå	" 43
Ingelstads Lantbruksskola	avst. 15	Klockhammar	" 44
Persgård	djup 15	<u>Västmanlands län</u>	
<u>Kalmar län</u>		Gälby	avst. 45
Gamleby Lantbruksskola	avst. 16	Norrby Prästgård	" 45
Vindö	" 16	Väster-Säby	" 46
<u>Gotlands län</u>		<u>Kopparbergs län</u>	
Ålmungs	djup 17	Kloster	avst. o djup 47
Lyrungs	avst. 17	Spisbo	avst. 47
Svie	" 18	Wikmanshyttan	avst. o djup 48
<u>Kristianstads län</u>		<u>Gävleborgs län</u>	
Ausås	avst. 19	Svedja	avst. 49
Tranarp	" 19	Sörby, Järvsö	" 49
<u>Malmöhus län</u>		<u>Västernorrlands län</u>	
Lydinge	avst. 20	Hov	avst. 51
Nybo	" 20	<u>Jämtlands län</u>	
Svenstorp	" 21	Rödningsberg	avst. 52
Säbyholm	" 21	<u>Västerbottens län</u>	
<u>Göteborgs och Bohus län</u>		Kvarnsvedjan	avst. 53
Bro	avst. 22	Röbäcksdalen	avst. o djup 53
Ledum	" 22	Röbäcksdalen komb. dikning o såtid	54
Skär	" 23	Strandfors	avst. 56
Tingvall	" 24	<u>Norrbottnens län</u>	
<u>Älvsborgs län</u>		Vittjärvgården	avst. 57
Assmundstorp	avst. 25	Sammanställning av resultaten från	
Forstena	" 25	täckdikningsförsöken	58-59
Skerrud	djup 26		
Säby	avst. 26		
Tveten	" 27		

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BEVATTNINGSFÖRSÖK

<u>Stockholms län</u>		sid.
Sättra	R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis	60
Vattmyren	R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall; 2:a årets	62
Risinge	R1-206. " " " " " " " "	64
<u>Kalmar län</u>		
Gunnarstorp	R1-201. Olika givor salthaltigt vatten; korn m. insådd	66
St. Aby	R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis	66
Fredriksströöm	R1-205. Bevattning - kvävegödsling till betesvall	68
<u>Blekinge län</u>		
Steneryd	R1-202. Olika vattengivor till gröda i växtföljd; 3:e årets vall	70
<u>Kristianstads län</u>		
Härnestad	R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis	71
S. Tolegården	I. R1-203. " " " " " "	72
	II. R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis	73
Hellegården	R1-203. Bevattning - kväve - kalium till matpotatis	75
Brohem	R1-204. Olika vattengivor - kvävegödsling till fabrikspotatis	76
Annelund	R1-204. " " " " " "	77
Tjörnedala	I. R1-201. Olika givor salthaltigt vatten; korn m. insådd	79
	II. R1-201. " " " " " "	79
	III. R1-209. Olika givor sölvatten och salthaltigt vatten; 4:e årets vall	80
<u>Hallands län</u>		
Tönnersa	I. R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall; 2:a årets	81
	II. R1-207. Olika vattengivor - kvävegödsling till gröda i växtföljd; matpotatis	83
<u>Skaraborgs län</u>		
Håkantorp	R1-206. Olika vattengivor - kvävegödsling till gräsvall; 1:a årets	84

